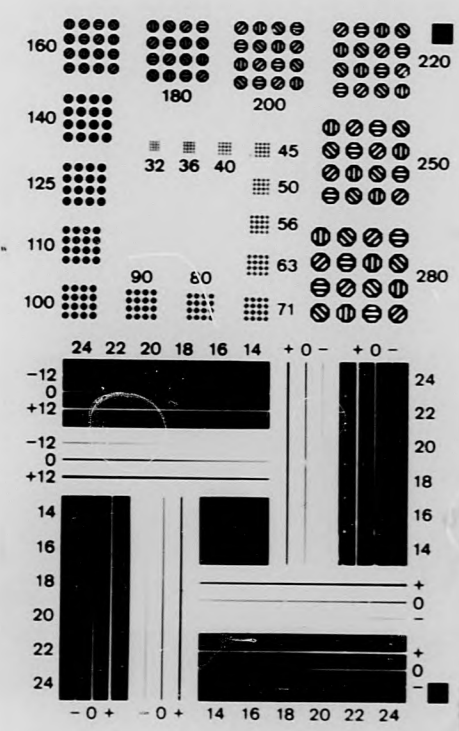

OSZK.

1990

1:10

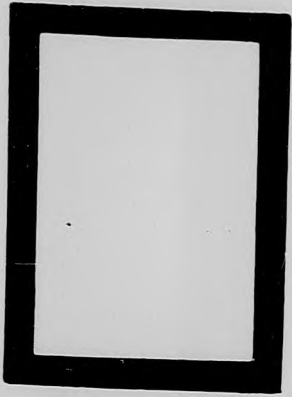
FOLYTATÁS

**ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR**

**BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI
BUDAPEST, HONGRIE**

FM3/9169

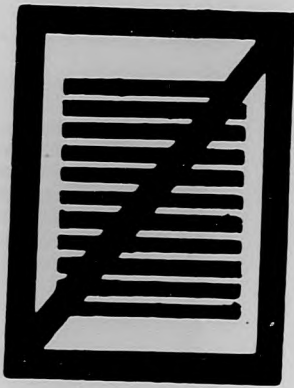
1970: FEBR. 3

A MIKROFILMEZÉS BŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT
LAP

AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ÜRES

AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK

AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

MAGYAR TÁVIRATI IRODA. BELFÖLDI HIREK

1970. /évf.nélk./

jan.1-dec.31.

Hiány: jan.1. 11.lap., jan.3. 15.lap., jan.14. 11.lap.,
jan.23. 45.lap., jan.23. 53.lap., febr.3. 55.lap.,
febr.5. 25.lap., febr.9. 21.lap., febr.20. 5-6.lap.,
márc.2. 13-14.lap., márc.3. 31.lap., márc.4. 1-10.lap.,
márc.5. 27.lap., márc.14. 39.lap., márc.19. 7.lap.,
márc.20. 33.lap., ápr.3./Parlament/ 58.lap., ápr.21.
31.lap., máj.21. 23-24.lap., máj.28. 55-56.lap.,
jun.12. 11-18.lap., jun.13. 17.lap., jun.18. 6-?-30.
lap./Hivatalos Közl./., jun.19. 29.lap., jun.26. /Külön
kiadás/ 3-4.lap., jun.29. 43.lap., jun.30. 21.lap.,
jul.17. 53.lap., jul.23. 1-2.lap., jul.31. 5-?lap.,
aug.7. 7.lap., aug.31. 25-32.lap., szept.5. 51.lap.,
szept.7. 21.lap., szept.9., szept.22. 31.lap., okt.19.
3-4.lap., okt.23. 9-10.lap., okt.30. 51.lap., nov.6.
11-16.lap., nov.10 -15., nov.24. 5-6.lap., nov.25. 23-
28.lap./Különkiadás/., dec.25.

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. február 3.

e m b a r g ó: a szerdán reggel megjelenő napilapok közö-
hetik, a rádió legkorábban kedden 19.00 órakor mondhatja be!

bb. 1. a központi statisztikai hivatal jelentése a népgazda-
ság 1969. évi fejlődéséről.

il-cz

1970. február 3.

1969-ben a termelés a népgazdaság valamennyi ágazatá-
ban nőtt, emelkedett a lakosság fogyasztása, a felhalmozás,
kedvezőbbé vált külkereskedelmi helyzetünk. az 1969. évi e-
redmények is hozzájárultak ahhoz, hogy a 3. ötéves terv első
négy évében a gazdasági növekedés üteme - a legfontosabb mu-
tatószámok alapján - a tervnek megfelelő, ill. annál gyorsabb
volt.

a nemzeti jövedelem 1966-1969-ben átlagosan 29 százalé-
kal haladta meg a 2. ötéves terv átlagos színvonalát az elői-
rányzott 19-21 százalékkal szemben. a növekedési ütem 1966-ban
az 1965. évi alacsony színhez képest 8 százalék, 1967-ben -
nagy készletfelhalmozás és feszített beruházás mellett 9 száza-
lék volt. az ütem 1968-1969-ben az új irányítási rendszerre
való átállás, az átrendeződés folytán a központi szándéknak
megfelelően a belső és a külső egyensúlyi helyzet javulásával
egyidejűleg mérséklődött /5, ill. 6 százalékra/, de így is na-
gyobb volt, mint 1961-1965. években /4,5 százalék/.
/folyt.köv./

- 1 -

NF

bb. 1./ a központi ... 1. folyt./ 11

az ipari termelés 1969-ben 25 százalékkal volt nagyobb az 1965 évinél, és 1966-1969. évek átlagában az ötéves terv előírásának megfelelően évi 6 százalékkal nőtt. az építőipari termelés volumene 1969-ben 44 százalékkal nagyobb volt, mint 1965-ben és meghaladta az 1970-re előirányzott szintet is. a mezőgazdasági termelés négy év átlagában a tervnek megfelelően 15 százalékkal haladta meg az előző ötéves időszak átlagát. a nemzeti jövedelem növekedéséhez 1969-ben az ipari termelés hozzájárulása mérséklődött, a mezőgazdasági termelésé növekvő volt a korábbi évekhez képest.

a foglalkoztatottak száma az elmúlt négy évben a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt. a termelékenység emelkedése az iparban nem érte el az előirányzott ütemet, az egy foglalkoztatottra jutó termelés négy év alatt évi átlagban 3 százalékkal nőtt, a tervidőszakra előirányzott évi kb. 4,5 százalékkal szemben.

a lakosság életszínvonal emelésére irányuló, öt évre szóló főbb előirányzatok már négy év alatt megvalósultak. a terv azzal számolt, hogy a lakosság fogyasztása öt év alatt 18 százalékkal nő. előzetes számítások szerint az 1969. évi fogyasztás kb. 25 százalékkal haladta meg az 1965. évit. a fogyasztás növekedése 1968-ban és 1969-ben kismértékben meghaladta a nemzeti jövedelem emelkedését, a fogyasztás aránya a felhasználáson belül nőtt. a terv öt évre 9-10 százalékos reálbér-emelkedést és 14-16 százalékos reáljövedelem-emelkedést irányzott elő. 1969-ben a reálbérek kb. 14 százalékkal, a reáljövedelmek kb. 27. százalékkal voltak magasabbak, mint 1965-ben.

a kiskereskedelmi forgalom összehasonlítható árakon az elmúlt négy év átlagában évi 8 százalékkal, ezen belül 1969-ben is 8 százalékkal nőtt. /1961-1965. években az évi átlagos növekedés 5 százalékot tett ki, a 3. ötéves tervben ennél valamivel mérsékeltebb - 4,5 százalékos - növekedéssel számoltak./ - a szolgáltatások volumenének növekedése 1968-ban is és 1969-ben is elmaradt az áruvásárlásokétól. - 1969. december 31-én a takarékbetétkönyvek száma 3,8 millió volt, a betétállomány összege 35 milliárd forintot tett ki, 14,7 milliárd forinttal többet, mint 1965. év végén.
/folyt.köv./

bb. 1./ a központi ... 2. folyt./ 11

a felhalmozásra jutó rész az 1966-1967. évi erőteljes növekedés után 1968-ban alig, 1969-ben is csak mérsékelten nőtt. a mérséklődés 1968-ban a beruházások változatlan színvonalából 1969-ben a készletek előzőeknél kisebb mértékű emelkedéséből adódott. az állóeszköz-növekedésre fordított összeg 1969-ben meghaladta az 1968. évit.

a népgazdaság ötéves tervben előirányzott növekedési ütemnek megfelelő, ill. annál valamivel gyorsabb fejlődése ugy következett be, hogy időközben a gazdaságirányítás rendszere lényegesen megváltozott. az új irányítási módszerekre való átterés előkészítése már a tervidőszak elején megkezdődött. az 1968. elején bevezetett gazdaságirányítási rendszer mellett, hogy biztosította a termelés és a forgalom, valamint az életszínvonal-emelkedés folyamatosságát, néhány vonatkozásban már az eddig eltelt viszonylag rövid idő alatt is új, kedvező eredményeket hozott.

a gazdálkodás egyik fontos új vonása amely már 1968. második felében, különösen pedig 1969-ben érvényesült, hogy fokozódott az igények, a kereslet hatása a termelésre. megkezdődött a termelés ágazati- és gyártmány-összetételének, - a szükségletekhez igazodó - módosítása. a termelő-ágazatok értékesítése ugyanolyan, vagy nagyobb mértékben nőtt, mint termelésük, ennek folytán a készletfelhalmozódás 1969-ben a korábbi éveknél mérsékeltebb volt.

1969-ben a népgazdaság külső egyensúlya lényegesen javult. a különböző, ideiglenes és tartós tényezők együttes eredményeként a kivitel értéke mind a szocialista, mind atóki viszonylatban meghaladta a behozatalét, az 1969. évi külkereskedelmi forgalom jelentős aktívummal zárult./ az 1968. évi egyenleg is kedvezőbb volt a korábbinál./

a tapasztalatok azt bizonyították, hogy a gazdaságirányítási rendszer eredményesen működik. igazolódtak azok a feltételezések is, hogy az új irányítási rendszer teljes kibontakozásához és zavartalan érvényesüléséhez hosszabb idő szükséges. több év szükséges ahhoz is, hogy a termelés szerkezete jelentősen változzék, hogy bizonyos feszültségek a fogyasztói és a beruházási piacon enyhüljenek, ill. megszűnjenek.
/folyt.köv./

bb. 1./ a központi ... 3. folyt./ 11

a gazdaságiszabályozóeszközök gyakorlati alkalmazása során megmutatkozott, hogy ezek működése elősegíti a központi célok megvalósítását, de egyeseket közülük tökéletesíteni kell.

az öt éves terv első négy évének, ezen belül az új mechanizmus bevezetése óta eltelt két évnek az eredményei egészében kedvezőek, szervez. részét képezik a felszabadult ország 25 éves társadalmi és gazdasági fejlődésének és egyben szilárd bázist jelentenek a további növekedés számára.

a gazdasági és a társadalmi élet fejlődését részleteiben a következők jellemezték:

népesség - foglalkoztatottság

1970. január 1-én az ország lakossága 10,3 millió fő volt, mintegy 340 000 fővel, 3 százalékkal több, mint 1960. január 1-én./ a népszámlálás részletesebb adatairól a központi statisztikai hivatal néhány napon belül külön jelentést ad ki./

az aktív keresők száma - a folyamatos munkaerőnyilvántartások szerint - 1970. január 1-én 5,1 millió volt, kerekén 400 000 fővel több, mint tíz évvel ezelőtt. a 100 keresőre jutó eltartottak és inaktív keresők /pl. nyugdíjasok/ száma tíz év alatt 112-ről 104-re csökkent.

a foglalkoztatottak száma az utolsó két évben gyorsabban nőtt, mint a megelőző időszakban. a munkaerő iránti kereslet fokozódásában több tényezőnek volt szerepe. közülük jelentős volt hogy az iparban és az építőiparban, ahol az összes foglalkoztatottak mintegy 40 százaléka dolgozik, a munkaidőcsökkentésre vonatkozó társadalompolitikai célkitűzés a tervezettnél korábban megvalósult, és az két év alatt 5-6 százalékkal csökkentette az egy főre jutó munkaidőalapot. a gyermekgondozási segély bevezetése, ill. az azt igénybevevők számának emelkedése nyomán is szükségessé vált bizonyos pótlólagos létszámnövekedés. mindezek mellett a vállalatok termelésük növelését jelentős részben létszámnöveléssel fedezték.

a munkaerő iránti igényeket elsősorban azáltal lehetett kielégíteni, hogy ezekben az években jóval több fiatal érte el a munkaképes kort és vállalt munkát, mint korábban.
/folyt.köv./

bb. 1./ a központi ... 4. folyt./ 11

a foglalkoztatottak számának emelkedésében, különösen 1969-ben nőtt a szerepük a nem teljes munkaidőben dolgozóknak, elsősorban a nyugdíjasoknak. a mezőgazdasági népesség elvándorlása korábban a többi ágazat számára jelentős munkaerőforrást képviselt. az utóbbi két évben az átáramlás lelassult, sőt helyenként visszaáramlás is volt.

a létszámnövekedés mind 1968-ban, mind 1969-ben az építőiparban és a kereskedelemben volt a legnagyobb /7-9 százalék/. az iparban 1968-ban 4 százalékkal, 1969-ben további 3 százalékkal nőtt a foglalkoztatottak száma. a többi ágazatban /mezőgazdaság, közlekedés, szolgáltató ágazatok/ csak kismértékben változott a létszám.

1968-ban és 1969-ben fokozódott a munkahely-változtatás. ebben szerepe volt annak, hogy a kilépéseknek a munkavállalóra hátrányos következményei jelentősen enyhültek. a munkahely-változtatások többsége a dolgozók kezdeményezésére következett be.:

beruházás:

1969-ben költségvetésből, vállalati, szervezeteti, tanácsai fejlesztési alapokból, bankhitelből több pénz állt rendelkezésre beruházásokra, mint 1968-ban. a beruházások volumene mintegy 7-8 százalékkal meghaladta az előző évit. a beruházások 1968.-1969. évi eredményei, a vállalati magatartások azt igazolják, hogy a jelenlegi irányítási rendszer a beruházási politika tervszerű megvalósulása szempontjából is előrelépést jelent. a beruházási kereslet és kínálat közötti feszültség azonban még nem oldódott fel. az építőipar a termelés jelentős növelése mellett sem tudta a beruházók fizetőképes keresletét maradéktalanul kielégíteni. a gépipar megnövekedett exportkötelezettsége, valamint termékeinek a kereslettel nem mindig egybeeső választéka korlátozta a belföldi gépekkel való ellátottság nagyobb arányú emelkedését. az importgép beruházás 1969-ben 1968-hoz képest nőtt, de nem érte el az 1967. évi magas szintet. 1969-ben a beruházásokon belül nőtt az építés aránya. az 1968. évi szintet elsősorban a mezőgazdasági, a kereskedelmi és a kommunális beruházások haladták meg.
/folyt.köv./

bb. 1./ a központi ...5. folyt./ 11

1969-ben többek között az alábbi fontos beruházásokat helyezték üzembe: a tiizamenti vegyiművek 8 000 to/év kapacitású új mosószergyárát, a nyíregyházi gumigyár több új termelőüzemét, a dunai kőolajipari vállalat évi 300 000 to kapacitású új benzin-reformáló üzemét, a magyaróvári timföld- és műkorundgyár 70 tonna gőz/óra és 10 mw villamosenergia kapacitású üzemi erőművét, korszerűsítették a csepeli vas- és acélöntődéket és elkészült a Lenin kohászati művek új elektrocélművi csarnoka és ivkemencéje, a dunai vasműben befejezték az 5 200 m³/óra kapacitású oxigéngyár, valamint a könnyűacélszerkezeti üzem beruházásait, a debreceni konzervgyár -ban évi 2 000 vagon konzerv-kapacitás létesült és elkészült a szigetvári konzervgyár évi 174 vagon paradicsomfeldolgozására alkalmas új üzemrésze, a hűtőkapacitás bővítésére üzembehelyezték a győri új 1 000 vagonos hűtőházat, a tejellátást javítja a székesfehérvári új 1 000 hl tej/nap kapacitású üzem, megkezdte termelését az alföldi porcelángyár hódmezővásárhelyi új 3 000 to/év kapacitású háztartási edény-gyártó üzemrésze. - jelentősen nőtt, különösen a termelőszövetkezetekben, az állatfőnökhelyek száma, bővült az ország tároló- és raktárkapacitása. - átadták a gödöllői agrártudományi egyetem új gépész-mérnöki karának épületeit, üzembehelyezték a debreceni Bossuth Lajos tudományegyetem kémiai kísérleti intézetét, ajkán új, nagy művelődési ház, Zalaegerszegen új közfürdő épült, komáromban átadták a 320 férőhelyes új állami gyermekotthont, elkészült a rádió és televízió új irodaháza. - tovább bővült az egészségügyi, szociális, kulturális létesítmények hálózata, ill. befogadóképessége, átadták rendeltetésének a dombóvári 450 ágyas kórházat, fejlesztették a csatorna- és vízvezetékhalózatot.

a jobb hírközlést szolgálja a laki-hegyi adóállomás év közben befejezett rekonstrukciója, valamint a budapesti lípót- és teréz távbeszélőközpont hálózatbővítési beruházása, elkészült a cegléd-szajol közötti vasútvonal villamosítása, valamint a ceglédi vasúti felüljáró. 1969-ben több új szálloda és motel beruházása fejeződött be a balaton partján és más nyaralóhelyeken, budapestben az év végén adták át az ország legkorszerűbb új szállodáját a „hotel duna intercontinental”, szállodát.

1969-ben előzetes adatok szerint - kb. 62. 000 lakást építettek, ezzel a 3. ötéves terv folyamán eddig elkészült lakások száma 247 000-re emelkedett.
/folyt.köv./

- 6 -

bb. 1./ a központi ... 6. folyt./ 11

ipar - építőipar

1969-ben az ipari termelés az előző évhez képest - a termékek mennyisége alapján számítva - 3 százalékkal nőtt. / az ipar társadalmi terméke - az iparvállalatok és szövetkezetek ipari és nem ipari termelése együttvéve - becslések szerint ennél valamivel nyilvánvalóan nagyobb mértékben emelkedett. / a termelés növekedése 1969-ben a szövetkezeti iparban nagyobb volt, mint az állami iparban, a budapesti ipartelepek kb. ugyanannyit, az ország többi telepén kb. 4 százalékkal többet termeltek, mint 1968-ban.

1969-ben az ipar 25 százalékkal termelt többet, mint 1965-ben, a 3. ötéves terv első két évében a termelés növekedése gyors, az utóbbi két évben mérsékelt volt. az iparban foglalkoztatottak száma már 1968-ban meghaladta az 1970-re tervezett szintet, 1969-ben az ipari létszám tovább emelkedett és 1,7 millió főt tett ki, 12 százalékkal többet, mint 1965-ben, az egy foglalkoztatottra jutó termelés 1965-1969. között évi átlagban 3 százalékkal növekedett, a termelésnövekedés a négy év átlagában fele-fele arányban származott a létszám, ill. az egy foglalkoztatottra jutó termelés emelkedéséből, 1966-1967. években a termelésnövekedés, 1968-1969. években a létszámnövekedés hatása volt nagyobb, egy teljesített órára számítva az ipari termelésnövekedés 1965-1969. között minden évben legalább 5 százalékkal nőtt.

az ipar értékesítése 1966 - 1968. években kevésbé 1969-ben nagyjából ugyanugy emelkedett, mint a termelés, így a készletnövekedés 1969-ben, a célkitűzéseknek megfelelően az előző évekénél kisebb volt.

az ipar a belkereskedelemnek kb. 7 százalékkal, a külkereskedelemnek 11 százalékkal, a beruházóknak 8 százalékkal adott el többet, mint egy évvel azelőtt, a termelőágazatok /és a termelőeszköz-kereskedelem/vásárlása lényegében az 1968. évi szinten maradt.

a termelés mennyiségének 1969. évi viszonylag mérsékelt növekedése a legtöbb területen általában biztosította az igények túlnyomó részének kielégítését, emellett a vállalatok és szövetkezetek magatartásában és tevékenységében olyan fontos minőségi változások következtek be, mint pl. a készletnövekedés mérséklésére, a rendelések fokozottabb figyelembe vételére, a termelés összetételének átalakítására, a piacutatásra, az export fokozására stb. irányuló törekvések.
/folyt.köv./

- 7 -

bb. 1./ a központi ... 7. folyt./ il

a korábbi években felhalmozódott készletek felhasználására és értékesítésére irányuló törekvés, többek között az 1969. évi ipari rendelésselátottságban is tükröződött, a belkereskedelem rendelése az év első felében, a termelőágazatok igénye az év egészében kisebb vagy legfeljebb ugyanakkora volt, mint 1968-ban. a készletcsökkentésre irányuló törekvések azonban helyenként a termelésben is és az áruellátásban is okoztak átmeneti zavarokat.

az év elején a rendelések olyan termelőkapacitásokat sem töltöttek ki teljes egészében, amelyek a lakosság keresletének kielégítéséhez szükségesek voltak /pl. gépipari tartós fogyasztási cikkek, építőanyagok, egyes ruházati termékek, stb./ a termelők kello belföldi rendelés hiányában vagy csökkentették termelésüket, vagy export-rendelésekkel kötötték le szabad kapacitásukat. a belkereskedelem rendelései később fokozódtak, amelyeket az ipar ily módon már nem tudott teljes egészében a szükséges határidőre teljesíteni. a könnyűipar belkereskedelmi célú értékesítése például januártól -augusztusig stagnált, szeptember-december hónapokban viszont jelentősen, 22 százalékkal emelkedett. a gépipar az első háromnegyed évben kevesebbet, az év utolsó hónapjaiban lényegesen többet szállított a belkereskedelemnek, mint egy évvel azelőtt. az év egészében a belkereskedelemnek a könnyűipar 9 százalékkal, a gépipar 2 százalékkal értékesített többet, mint 1968-ban. az építőanyagipar belkereskedelmi célú átadása az egész év folyamán kevesebb volt a rendeléseknél és az egy évvel azelőttinél.

1969-ben a főbb ágazatok közül - elsősorban a műtrágya-termelés 17 százalékos és a kőolaj-feldolgozóipar termelésének 12 százalékos fokozódásával - továbbra is a vegyipar, valamint a villamosenergia-ipar fejlődött a legnagyobb mértékben / több, mint 7 százalékkal/. - a kohászat, a gépipar és az élelmiszeripar termelése ugyancsak az ipari átlagot kissé meghaladóan /egyen 4-4 százalékkal/ emelkedett. a vaskohászat termelése 4 százalékkal, az alumíniumkohászaté - elsősorban a timföld és az alumínium-félgártmányok termelésének fokozódása következtében - 9 százalékkal volt több, mint egy évvel azelőtt. a gépiparon belül az átlagot meghaladóan nőtt a hirtetés- és vákuumtechnikai ipar, a villamosgépipar, valamint a közlekedési eszközök - elsősorban az autóbuszok - termelése /10, 9, ill. 8 százalékkal/.
/folyt.köv./

- 8 -

bb. 1./ a központi ... 8. folyt./ il

1969. második felében - a megvalósítás alatt álló közúti jármű-program keretében - megindult a rába-man-diesel motorok sorozatgyártása. - a bányászat termelése - a földgáztermelés 20 százalékos fokozódása és a szén, valamint a kőolajtermelés 3 százalékos csökkenése mellett - lényegében az 1968. évi szinten maradt. a könnyűipar összességében ugyanannyit, butorokból, papíripari és nyomdaipari termékekből többet, textiliákból és ruházati termékekből kevesebbet termelt, mint 1968-ban. - nem érte el az előző évi szintet az építőanyagipar / elsősorban a tégla, cement, mész, vasbetongerenda/ termelése.

több ágazatban a termelésen és az anyagfelhasználáson belül nőtt a modernebb, korszerűbb termékek aránya. a szénhidrogének /kőolaj és földgáz / részesedése az alapenergia-hordozók termelésében több, mint 30 százalékot, a felhasználásban, a jelentős kőolaj-import révén, ennél lényegesen többet kb. 43-44 százalékot tett ki. a villamosenergia-termelés csaknem egyötöd-részben, a nitrogénműtrágya-termelés teljes egészében a korszerűbb földgáz bázison alapul. tovább fokozódott az előregyártott elemek, a műanyagok, szintetikus anyagok és szálak termelése, valamint felhasználása.

a vásárlók értékítéletének fokozottabb érvényesülése következtében bizonyos - korszerűségben, minőségben, vagy árban nem megfelelő - termékek iránt csökkent a kéréslet./ pl. traktorok, egyes szerszámgépek, korszerűtlen vagy drága gépiari fogyasztási cikkek, háztartási felszerelések, bizonyos textiliák stb./ ez az adott termék termelésének csökkenéséhez, esetleg a gyártás teljes megszüntetéséhez vezetett. ezzel egyidejűleg azonban az igényeknek jobban megfelelő termékek üzemszerű gyártása - ami hosszabb előkészítést igényel - nem minden esetben bontakozott ki.

az ipari termelés gyorsabb növekedését egy-két területen munkaerőgondok is gátolták. a munkaerő-hullámzás valamelyest fokozódott, a munkahely-változtatások azonban nem eredményezték az egyes területeken felesleges munkaerő szükséges és célszerű átcsoportosítását.

befolyásolta a termelés volumenét az is, hogy 1969-ben az iparban kisebb munkaidőalap állt rendelkezésre, mint 1968-ban. a rövidített munkaidőre való áttérés ugyanis az iparban 1969-ben újabb vállalatokat érintett, e mellett a munkanapok száma az év folyamán kettővel kevesebb volt, mint 1968-ban. az iparban teljesített munkaidőrák száma - a létszámnövekedés ellenére - 1968-hoz képest 3 százalékkal csökkent.
/folyt.köv./

- 9 -

bb. 1./ a központi ... 9. folyt./ 11

1969-ben a szocialista iparban foglalkoztatottak száma - 1968-hoz viszonyítva - 3 százalékkal nőtt, mérsékeltebben, mint az előző évben. a bányászatban a létszámcsökkenés tovább folytatódott, a többi főbb ágazatban a foglalkoztatottak száma emelkedett, ill. meghaladta az 1968. évi. legnagyobb mértékű a vegyiparban /8 százalék/, az élelmiszeriparban /7 százalék/ valamint a gépiparban /4 százalék/ volt az emelkedés. - a létszámnövekedés teljes egészében a budapesti kívüli ipartelepeken következett be.

az ipari termelés és a létszám 1969-ben azonos mértékben emelkedett, így az egy foglalkoztatottra jutó termelés az előző évi szinten maradt, ezen belül a könnyű-, az építőanyag- és az élelmiszeriparban valamivel csökkent, a többi fontosabb ágazatban kisebb-nagyobb mértékben nőtt. az egy munkás által teljesített órák száma csökkent, ennek folytán az egy teljesített munkásóra jutó termelés több, mint 5 százalékkal meghaladta az előző évi színvonalat. / az egy munkásóra jutó termelés a megelőző öt év közül 1967-ben nőtt ennél nagyobb mértékben. a munkaidőcsökkentés megkezdése előtt az egy foglalkoztatottra és az egy órára jutó termelés kb. azonos mértékben változott. /

a szocialista iparban foglalkoztatottak havi átlagkeresete 3,5 százalékkal emelkedett 1968-hoz viszonyítva. az iparban kifizetett összes bér a létszám és az átlagkereset növekedésének hatására mintegy 7 százalékkal több volt az előző évinél. az egyéb bérjellegű kifizetések, elsősorban az 1968-ra kifizetett nyereségrészesedés jelentős emelkedése folytán, a bérkifizetésnél jobban nőttek.

az első három negyedévi adatok szerint az anyag- és bérköltség, valamint az értékcsökkenési leírás együttes összege a termelést megközelítő mértékben emelkedett. 1969-ben csökkentek a vállalatoknak 1968-ban nyújtott kedvezmények és állami jutatások, bizonyos adóterhek fokozódtak. ezek a szigorító intézkedések növelték a vállalati költségeket, a vállalati eredmény azonban nem csökkent.

x x x

az építőipar 1966-1969. években átlagosan kb. 9 százalékkal, ezen belül 1968-ban és 1969-ben 6-7 százalékkal növelte termelését.
/folyt.köv./

- 10 -

00 M

bb. 1./ a központi ... 10. folyt./ 11

a termelés a jelentős növekedés ellenére elmaradt az igényektől, az építőipari vállalatok kapacitáshiányra hivatkozva a megrendeléseknek 20-25 százalékát 1968-ban és 1969-ben is visszautasították. a gépi- és a munkaerő-kapacitás valamelyest koncentráltabb lett. 1969-ben kevesebb, de nagyobb volumenű építkezést kezdtek meg, mint 1968-ban, csökkent a kivitelezés alatt álló építkezések száma is.

az építőipari vállalatok termelési feladataik teljesítése érdekében 1969-ben is erőteljesen fokozták munkaerő-keresletüket. ennek hatására nemcsak a létszám emelkedett /7 százalékkal/, hanem a munkaerőmozgás is. a létszámnövekedés végül is csak a munkaidőcsökkentés folytán kiesett hiányt pótolta, a teljesített órák száma az 1968. évi szinten maradt. az egy főre jutó építőipari termelés ugyanannyi, az egy órára jutó kb. 7 százalékkal nagyobb volt, mint 1968-ban.

1968-ban és 1969-ben nőtt az építőipar állóeszköz-állománya is, gyarapodott a gépek teljesítőképessége. a lakásépítés gyorsabbá, korszerűbbé tétele érdekében újabb házigyári kapacitásokat helyeztek üzembe: 1968-ban az állami építőipar által átadott lakások 22 százaléka, 1969-ben 1/3-a készült házigyárakban gyártott elemek összeszerelésével.

egyes anyagokból - az építőanyagipar termelésének csökkenése folytán - a felhasználóknak kevesebb készlet állt rendelkezésükre, mint az előző évben. az állami építőipar anyagellátása az év folyamán viszonylag kiegyensúlyozott volt, a többi, elsősorban lakossági építkezésen azonban időnként bizonyos anyagokból hiány volt.

az építőipari árak 1968-ban 13 százalékkal magasabbak voltak, mint 1967-ben, 1969-ben - részben a piaci feszültség hatására - 5 százalékkal tovább emelkedtek. szerepe volt az 1968. évinél magasabb árszínvonalban többek között egyes építőanyagok áremelkedésének. - évközi adatok szerint az építőipari vállalatok nyeresége az árbevételnek nagyobb hányadát tette ki, mint 1968-ban.

/folyt.köv./

- 11 -

NA

bb. 1./ a központi ... 11. folyt./ 11

mezőgazdaság

a mezőgazdaság termelése az 1960-as években - 1965. év kivételével - évről-évre emelkedett és 1969-ben - előzetes számítások szerint 5-6 százalékkal meghaladta az előző évi szintet. 1966-1969. évek átlagában a mezőgazdasági termelés volumene 15 százalékkal nagyobb volt 1961-1965. évek átlagánál. az 1969. évi növekedést a növénytermelés fejlődése eredményezte, az állattenyésztés 1969-ben nem érte el az előző évi szintet.

az elmúlt években a növénytermelésben - a nagyüzemi gazdálkodás megszilárdulása és ezzel együtt az agrotechnika fejlődése nyomán - csökkent a termés ingadozása. 1968-ban pl. a kedvezőtlen időjárás / szárazság / ellenére a növénytermelés lényegében az előző évi szinten maradt /1 százalékkal csökkent/, ezen belül búzából minden előző évinél nagyobb mennyiség termelt és jó volt a kukoricatermés is. a két legfontosabb szemestermény, a buza és a kukorica termésmennyisége 1969-ben tovább nőtt és az hazai igények /fogyasztás és tartalékolás/ kielégítése mellett búzából exportra is jutott. 1969-ben a buza és a kukorica vetésterülete számottevően nem változott az előző évhez képest, a nagyobb termés a magasabb termésátlagok következménye volt.

a buza és a kukorica termésmennyisége és termésátlaga

	termésmennyiség		termésátlag	
	mill. tonna		q/ha	
	buza	kukorica	buza	kukorica
1961. 1965. évek átlaga	2,0	3,3	18,6	26,1
1966. 1969. évek átlaga	3,1	4,0	25,1	32,0
ezen belül				
1968. év	3,4	3,8	25,2	29,9
1969. év	3,6	4,7	27,1	38,0

/folyt. köv./

- 12 -

M

bb. 1./ a központi ... 12. folyt./ 11

a főbb szántóföldi kapásnövények közül burgonyából 200 000 tonnával, 18-20 százalékkal több, cukorrépából kb. 6-7 százalékkal kevesebb termelt, 1969-ben, mint az előző évben. mind a burgonya, mind a hüvelyesek az előző évhez képest, valamint egyes ipari- és takarmánynövények terméshozamai jelenleg is jóval nagyobb mértékben ingadoznak, mint a szemesterményeké.

az a 1969. évi szőlőtermés - lényegében az előző évi-vel azonos nagyságu területen - mintegy 950 000 tonnát tett ki, 14 százalékkal többet, mint a jó termésű 1968. évi mennyiség. a gyümölcsstermés is meghaladta az 1969-ben az előző évi és az eddigi legmagasabb 1967. évi szintet is. az almatermés kb. 650 000 tonna volt, alig valamivel kevesebb az 1967. évi kiemelkedően nagy mennyiségénél. a termés értékesítése, szállítása és raktározása 1969-ben is gondot okozott. nagymértékben nőtt az őszibarack és a kajszli termésmennyisége is. a nyár elején érő gyümölcsfélékből az előző évekhez és az igényekhez képest kevés termelt. csereasznyóból és meggyből az 1950-es évek elején volt utoljára olyan kicsi a termésmennyiség, mint 1969-ben.

1969-december 31-én - előzetes számítások szerint - a szarvasmarha-állomány 1 925 000 darabot, - a sertés-állomány 5 400 000 darabot tett ki. mind a szarvasmarha, mind a sertés-állomány kisebb volt az egy évvel korábbinál /92 000, ill. 400 000 darabbal./

az állomány csökkenését a hozamok emelkedése nem ellensúlyozta, ennek folytán az ágazat termelési értéke nem érte el az 1968. évi szintet. az eredmények alakulásában szerepe volt annak, hogy az állattenyésztésben a nagyüzemi szervezethez és a gépesítés még nem érte el azt a szintet, mint a növénytermelésben. a kisüzemi - a háztáji, valamint a kisegítő-gazdaságoknak az állattenyésztésben viszonylag nagy a szerepük: az állomány 40-50 százaléka ezekben a gazdaságokban van.

a kisüzemek szarvasmarha-állománya az utóbbi két évben csökkent: a december 31-i állomány 1968-ban közel 100 000 darabbal /11 százalékkal/, 1969-ben további 76 000 darabbal /10 százalékkal/ volt kevesebb az előző évinél. a termelőszövetkezetek közös gazdaságaiban és az állami gazdaságokban 1968-ban nem nőtt olyan mértékben az állomány, hogy a csökkenést kiegyenlítette volna, 1969-ben pedig e gazdaságok szarvasmarha-állománya is csökkent valamelyest.

/folyt. köv./

- 13 -

M

bb. 1./ a központi ... 13. folyt./ il

az 1969. december 31-i sertésállomány mind a nagyüzemekben, mind a kis-gazdaságokban kisebb volt nemcsak az előző évinél, hanem a három évvel korábbinál is./ a sertésstenyésztésben hosszabb ideje 3 éves ciklikusság érvényesül. 1969-ben a ciklus mélypontja volt./ az előző évhez viszonyítva a sertésállomány is a háztáji és kiegészítő gazdaságokban csökkent leginkább.

a mezőgazdasági üzemek értékesítése /szabadpiaci forgalom és a kiskereskedelem közvetlen beszerzése nélkül/ 1969-ben 9 százalékkal meghaladta az 1968. évi szintet. növényi eredetű termékekből 20 százalékkal több, vágóállatokból és állati termékekből kb. ugyanannyi volt az értékesítés, mint az előző évben.

a műtrágya felhasználás az 1966-1968. évi gyorsütemű /évi 20-30 százalékos/ emelkedés után 1969-ben kb. 10 százalékkal nőtt. egy hektár szántó, kert, szőlő, gyümölcsös területre 1961-1965. években átlagosan / hatóanyagban/ 50 kg. 1969-ben mintegy 120 kg műtrágya jutott. a mezőgazdaság gépellátottsága 1969-ben tovább nőtt, a traktorállomány az év végén valamivel több volt, mint egy évvel azelőtt. emelkedett a mezőgazdasági munkagépek állománya is. 1969-ben a termelőszoövetkezetek-állami támogatással - jelentős összegeket fordítottak a közös gazdaságok állatférőhelyeinek bővítésére.

szállítás - hírközlés

a közlekedési vállalatok áruszállítása 1968-ban és 1969-ben, amellett, hogy a szállítási igényeket általában kielégítette, viszonylag mérsékelten, a nemzeti jövedelemnél kisebb mértékben nőtt. ez a gazdasági folyamatok job meg szervezése, a felesleges szállítások csökkentése, bizonyos szervezeti módosítások /1968-ban megszűnt a közúti közlekedési vállalatok szállítási monopóliuma/, a technológiai fejlődés stb. révén vált lehetővé.

1968-ban és 1969-ben is folytatódott az a tendencia, hogy az áruszállításban nőtt a közúti közlekedés és a csővezetékes szállítás szerepe.
/folyt.köv./

- 14 -

bb. 1./ a központi ... 14. folyt./ il

1969-ben a közlekedési vállalatok összes áruszállítása - súly alapján számolva - 1 százalékkal emelkedett, ezen belül a vasúti szállítás 2 százalékkal kisebb, a tehergépkocsi közlekedési vállalatoké 4 százalékkal, a csővezetékes 16 százalékkal nagyobb volt az 1968. évinél. a vasut áruszállításának csökkenése a belső szállítások mérséklődéséből adódott, a külkereskedelemmel kapcsolatos és a tranzit-szállítás nagyobb volt, mint egy évvel azelőtt. a közúti szállításban nemcsak a szállított áruk volumene, hanem az átlagos szállítási távolság is növekedett. a vasúti körzetek kialakításával egyidejűleg ugyanis a tehergépkocsi közlekedési vállalatok nagyobb távolságról szállítják az árut a feladó állomásra, ill. onnan a rendeltetési helyre.

a vasut áruszállítása 1968-ban - a korábbi évektől eltérően - zavartalan volt, 1969. második félévében azonban előfordultak tortódások. ebben szerepük volt a növénytermelés kiemelkedő eredményeinek, egyes lökészerűen jelentkező, nagyvolumenű szállítási igényeknek, a fuvaroztatók túlzott kapacitás-lekötésének stb. a problémákhoz hozzájárult az is, hogy a belső forgalom számára kevesebb teherkocsi állt rendelkezésre, mint korábban és hogy a rakodási idő - részben a nem kielégítő gépesítettség folytán - gyakran hosszú volt.

a távolsági személyszállításon belül ugyancsak fokozódott a közúti / autóbusz/ szállítás szerepe. a helyi személyszállítást illetően a budapesti közlekedés helyzete a legnehezebb. a villamosokon és az autóbuszokon a zsúfoltság fokozódott, 1969-ben az utasszám növekedése mellett az üzemi teljesítmények / menetek száma, kocsikilométer/ számottevően csökkentek.

a közlekedési beruházások egy része az elhasznált állóeszközök pótlását, a szállítás korszerűsítését szolgálta. a vasut a 3. ötéves terv első négy évében több ezer régi, korszerűtlen elhasznált teherkocsit cserélt ki, új korszerűbb szállítóeszközökkel. a vontatásban a villamos- és diesel-vontatás aránya az 1965. évi 35 százalékról 1968-ban 60 százalékra, 1969-ben 65 százalékra nőtt. 1968-ban és 1969-ben jelentős összegeket fordítottak ut- és hidépítésre. távbeszélő fő- és alközpontok létesítése révén a telefon főállomások száma az 1965. évi 304 000-ról, 1968-ban 360 000-re, 1969-ben 383 000-re emelkedett. budapesten a növekedés az átlagosnál gyorsabb volt.
/folyt.köv./

- 15 -

bb. 1. / a központi ... 15. folyt./ 11

külkereskedelem

a népgazdaság külső egyensúlyi helyzetét nagymértékben befolyásoló külkereskedelmi forgalom egyenlege az utóbbi években - 1966 kivételével - passzív volt. 1968-ban a passzívum jelentősen mérséklődött, 1969-ben pedig nagymértékű kiviteli többletünk volt. a külkereskedelmi egyenleg javulása elsősorban a szocialista országokkal lebonyolított forgalomból adódott, de 1969-ben - évek óta elsősorban - a nem szocialista országokkal is aktív külkereskedelmi egyenleg alakult ki.

1969-ben összes külkereskedelmi forgalmunk 68 százalékát a szocialista országokkal, 32 százalékát a tőkés országokkal bonyolítottuk le.

az 1969. évi külkereskedelmi tevékenység legjellemzőbb vonása az export nagymértékű, 16 százalékos növekedése volt. különösen erőteljesen nőtt a kivitel 1968-hoz képest a nem szocialista országokba: 32,1% (1968-ban ebbe az országcsoportba az előző évinél mintegy 6 százalékkal kevesebbet exportáltak.)

a kivitel ilyen nagymértékű növekedését több tényező kedvező egybeesése idézte elő. a nemzetközi kereskedelemben 1969-ben általában élénk konjunktúra volt. export termékeink tőkés világpiaci ára is kedvezően alakult. az 1968. év végéről 1969-re áthúzódó szarvasmarha-szállítások, valamint az 1969. évi jó mezőgazdasági termés számottevően növelték az export árualapot. az ipar-vállalatok egy része a belföldi rendelések átmeneti mérséklődése miatt külföldön keresett piacot termékei számára és exportrendelésekkel kötötte le kapacitását.

az ipari termelés viszonylag mérsékelt növekedése mellett az iparcikkek exportja mintegy 14 százalékkal emelkedett. /a szocialista ipar összes értékesítésének az exportátadások egyötödét tezik ki./ az iparcikk-kivitelen belül 1967-ben és 1968-ban a késztermékek, 1969-ben az anyagok, félkésztermékek és alkatrészek exportja nőtt erőteljesebben.
/folytmköv./

- 16 -

bb. 1./ a központi ... 16. folyt./ 11

az anyag-, félkésztermék- és alkatrész export 1969. évi növekedésében jelentős szerepe volt a kohászati termékek kivitelének. a szocialista, különösen pedig a nem szocialista országokba az 1968. évinél jóval több hengerelt árut exportáltak. a hengerelt áru mellett a kohászati termékek közül a szocialista országokba a timföld, a tőkés országokba egyes nyeraaluminium-termékek exportja nőtt számottevően.

az ipari késztermékek /gépek és fogyasztási cikkek együttes /exportja 1969-ben az előző évinél kisebbmértékben, 7 százalékkal nőtt. a növekedés elsősorban a szerszám-gépek, a műszerek és a híradástechnikai cikkek kivitelének fokozódásából adódott. a gyár-berendezések és mezőgazdasági gépek 1969. évi kivitele - főleg a szocialista országokba irányuló export mérséklődése folytán - elmaradt az 1968. évi színvonalától. a fogyasztási iparcikk-export mintegy felét kitevő ruházati cikkek kivitele 4 százalékkal haladta meg az előző évit. az ipari fogyasztási cikkek közül elsősorban a rádió, a gyógyszerek és a tisztítószer kivitele fokozódott.

a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitele a korábbi évek fokozatos emelkedése után 1968-ban kismértékben csökkent. a 1969. évi export ezt az alacsonyabb szintet 26 százalékkal, az eddigi legmagasabb, 1967. évi kivitel 22 százalékkal meghaladta. a jó termés következtében fokozódott a búzakivitel, jelentős volt a cukorexport is. a gyümölcs- és zöldségkivitel 69 százalékkal, a vágómarha- és vágójuh kivitel 59, ill. 63 százalékkal volt nagyobb az 1968. évinél.

az 1969. évi külkereskedelmi aktívum viszonylag dinamikus, mintegy 7 százalékos importnövekedés mellett alakult ki. a behozatal több, mint felét kitevő anyagimport 5 százalékkal nőtt. ezen belül az alapanyagok behozatala stagnált, a félgyártmányoké és alkatrészeké nőtt. - a beruházási jellegű gépek és közlekedési eszközök importja 1969-ben 8 százalékkal emelkedett. a fogyasztási iparcikkek behozatala 1968-ban 3 százalékkal, 1969-ben 7 százalékkal haladta meg az előző évi színvonalat. a növekedés nagyobb mértékű volt a tőkés, mint a szocialista viszonylatban. a szocialista országokból csökkent a személygépkocsi behozatal és mérsékeltten nőtt a ruházati cikkek, valamint a háztartási gépek importja.
/folyt.köv./

- 17 -

bb. 1. / a központi ... 15. folyt./ 11

Külkereskedelem

a népgazdaság külső egyensúlyi helyzetét nagymértékben befolyásoló külkereskedelmi forgalom egyenlege az utóbbi években - 1966 kivételével - passzív volt. 1968-ban a passzívum jelentősen mérséklődött, 1969-ben pedig nagymértékű kiviteli többletünk volt. a külkereskedelmi egyenleg javulása elsősorban a szocialista országokkal lebonyolított forgalomtól adódott, de 1969-ben - évek óta elsősorban - a nem szocialista országokkal is aktív külkereskedelmi egyenleg alakult ki.

1969-ben összes külkereskedelmi forgalmunk 68 százalékát a szocialista országokkal, 32 százalékát a tőkés országokkal bonyolítottuk le.

az 1969. évi külkereskedelmi tevékenység legjellemzőbb vonása az export nagymértékű, 16 százalékos növekedése volt. különösen erőteljesen nőtt a kivitel 1968-hoz képest a nem szocialista országokba: 32 százalékkal, 1968-ban ebbe az országcsoportba az előző évinél mintegy 6 százalékkal kevesebbet exportáltak./

a kivitel ilyen nagymértékű növekedését több tényező kedvező egybeesése idézte elő. a nemzetközi kereskedelemben 1969-ben általában élénk konjunktúra volt. export termékeink tőkés világpiaci ára is kedvezően alakult. az 1968. év végéről 1969-re áthuzódó szarvasmarha-szállítások, valamint az 1969. évi jó mezőgazdasági termés számottevően növelték az export árualapot. az ipar-vállalatok egy része a belöldi rendelkezések átmeneti mérséklődése miatt külföldön keresett piacot termékei számára és exportrendelésekkel kötötte le kapacitását.

az ipari termelés viszonylag mérsékelt növekedése mellett az iparcikkek exportja mintegy 14 százalékkal emelkedett. /a szocialista ipar összes értékesítésének az exportátadások egyötödét tezik ki./ az iparcikk-kivitelben belül 1967-ben és 1968-ban a késztermékek, 1969-ben az anyagok, félkésztermékek és alkatrészek exportja nőtt erőteljesebben.
/folytmköv./

- 16 -

bb. 1./ a központi ... 16. folyt./ 11

az anyag-, félkésztermék- és alkatrész export 1969. évi növekedésében jelentős szerepe volt a kohászati termékek kivitelének. a szocialista, különösen pedig a nem szocialista országokba az 1968. évinél jóval több hengerelt árut exportáltak. a hengerelt áru mellett a kohászati termékek közül a szocialista országokba a timföld, a tőkés országokba egyes nyeraaluminium-termékek exportja nőtt számottevően.

az ipari késztermékek /gépek és fogyasztási cikkek együttes /exportja 1969-ben az előző évinél kisebbmértékben, 7 százalékkal nőtt. a növekedés elsősorban a szerszám-gépek, a műszerek és a híradástechnikai cikkek kivitelének fokozódásából adódott. a gyár-berendezések és mezőgazdasági gépek 1969. évi kivitele - főleg a szocialista országokba irányuló export mérséklődése folytán - elmaradt az 1968. évi színvonalától. a fogyasztási iparcikk-export mintegy felét kitevő ruházati cikkek kivitele 4 százalékkal haladta meg az előző évit. az ipari fogyasztási cikkek közül elsősorban a rádió, a gyógyszerek és a tisztítószerek kivitele fokozódott.

a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitele a korábbi évek fokozatos emelkedése után 1968-ban kismértékben csökkent. a 1969. évi export ezt az alacsonyabb szintet 26 százalékkal, az eddigi legmagasabb, 1967. évi kivittel 22 százalékkal meghaladta. a jó termés következtében fokozódott a búzakivitel, jelentős volt a cukorexport is. a gyümölcs- és zöldségkivitel 69 százalékkal, a vágómarha- és vágójuh kivitel 59, ill. 63 százalékkal volt nagyobb az 1968. évinél.

az 1969. évi külkereskedelmi aktívum viszonylag dinamikus, mintegy 7 százalékos importnövekedés mellett alakult ki. a behozatal több, mint felét kitevő anyagimport 5 százalékkal nőtt. ezen belül az alapanyagok behozatala stagnált, a félégyártmányoké és alkatrészeké nőtt. - a beruházási jellegű gépek és közlekedési eszközök importja 1969-ben 8 százalékkal emelkedett. a fogyasztási iparcikkek behozatala 1968-ban 3 százalékkal, 1969-ben 7 százalékkal haladta meg az előző évi színvonalat. a növekedés nagyobb mértékű volt a tőkés, mint a szocialista viszonylatban. a szocialista országokból csökkent a személygépkocsi behozatal és mérsékeltten nőtt a ruházati cikkek, valamint a háztartási gépek importja.
/folyt.köv./

- 17 -

bb. 1./ a központi ... 17. folyt./

a fogyasztási iparcikk import volumene a növekedés ellenére nem játszott jelentős szerepet az árualap növekedésében, a hazai termékekkel folyó versenyben. 1969-ben legnagyobb mértékben - 9 százalékkal - az lalmiszer-behozatal nőtt, jelentős részben az év végi hus és éldállat import emelkedés következtében.

a lakosság jövedelmei és fogyasztása

a lakosság szempontjából az új gazdaságirányítási rendszer egyik kedvező vonása az volt, hogy bevezetése óta a jövedelmek folyamatosan emelkedtek. 1968-ban és 1969-ben a jövedelmek növekedési üteme meghaladta a termelését. az egy főre jutó reáljövedelem 1969-ben 6-7 százalékkal volt nagyobb, mint 1968-ban.

az egy főre jutó reáljövedelem évenkénti növekedése

1961. -1965. években	3,7 százalék
1966-ban	7 „
1967-ben	5 „
1968-ban	6 „
1969-ben	6-7 „
1966-1969-években	6,2 százalék

a lakosságjövedelmének csaknem 3/4 részét kitevő pénzbevételek 1969-ben 10 százalékkal nőttek. a munkabérek összeg 8 százalékkal emelkedett. e növekedés úgy jött létre, hogy a foglalkoztatottak száma 3,5 százalékkal az átlagkereset mintegy 4 százalékkal nagyobb volt az előző évinél. a munkabéreknél jóval nagyobb arányban, mintegy másfélszeresére nőttek a munkások és alkalmazottak számára a részesedési alapról fizetett összegek.
/folyt.köv./

- 18 -

NA

b. 1./ a központi ... 18. folyt./ 18

a nominális pénzbevételek reálértékét a fogyasztói árak emelkedése valamelyest mérsékelte. a munkások és alkalmazottak egy keresőre számított reálbére, amely az átlagkeresetek, a részesedés, valamint a fogyasztói árak változását együttesen fejezi ki, 1969-ben átlagosan kb. 5 százalékkal volt magasabb, mint 1968-ban. e népességcsoport reáljövedelme amely a reálbér mellett tükrözi a keresők arányának az emelkedését, valamint a társadalmi juttatások növekedését is, a munkásokkal alacsonyabb népség egy főjére számítva mintegy 7 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőtti színvonalat.

a munkások és alkalmazottak havi átlagkeresete a különböző ágazatokban egyaránt hasonló mértékben /3,5 - 4 százalék/ emelkedett. az egész évi jövedelmek jelentős részben befolyásoló nyerségréshesedés ágazatonként és az ágazatokon belül kategóriánként is eltérően alakult, ami a jövedelmek differenciáltabb növekedését eredményezte. a reáljövedelem alakulásában 1968-ban és 1969-ben nagyobb szerepe volt a foglalkoztatottság emelkedésének, mint a korábbi években. a keresők és eltartottak arányának változása az egycsaládokat eltérően érintette, ez a családonkénti jövedelmeket ugyancsak differenciálta.

1969-ben a mezőgazdasági munkával kapcsolatos pénzbevételek, amelyek a paraszti jövedelmek több, mint felét teszik ki, 9 százalékkal, reálértéken 7 százalékkal nőttek. a mezőgazdasági népesség saját termelésről származó fogyasztása évek óta fokozatosan csökken. a saját termékek fogyasztását fogyasztói áron magában foglaló egy főre jutó paraszti reáljövedelem 1969-ben 5 százalékkal emelkedett.

a harmadik ötéves terv eddig eltelt időszakában a lakosság fogyasztása folyamatosan emelkedett.

az egy lakosra jutó fogyasztás évenkénti növekedése

1961. - 1965. években	3,4 százalék
1966-ban	4 „
1967-ben	6 „
1968-ban	4 „
1969-ben	5-6 „
1966-1969. években /folyt.köv./	5,1 százalék.

- 19 -

NA 1969

bb. 1. / a központi ... 19. folyt. / 11

a mennyiségi fejlődésen túlmenően kedvező irányban változott a fogyasztás szerkezete is. az élelmiszer-fogyasztás aránya évről-évre csökkent, az iparcikkeké pedig nőtt. csaknem valamennyi szükséglet kielégítésében egyre nagyobb szerepet kaptak a jobb, korszerűbb termékek. az élelmiszer-fogyasztáson belül pl. az alapanyag-felhasználás 1969-ben - az előzőhárom évhez hasonlóan - viszonylag lassan, kb. 2 százalékkal emelkedett. ugyanakkor a magasabb feldolgozottsági fokú élelmiszerek forgalma jelentősen nőtt /pl. a huskészítményeké 17 százalékkal, a tejtermékeké 11 százalékkal, a süteményeké, tésztáké 11-14 százalékkal, a zöldség- és gyümölcskészítményeké 16 százalékkal./ továbbra is gyors volt a déligyümölcs, a csokoládé, akakaó, a fűszer, az ital, a kávé és a cigaretták fogyasztás növekedése az utóbiakon belül bővült a választék a kereslet a jobb, a korszerűbb termékek felé toldott el.

a ruházati cikkek forgalma a korábbi években viszonylag lassan emelkedett és a lassu emelkedést is átmeneti visszaesések szakították meg. a 3. ötéves terv első négy évében a lakosság kiegyensúlyozottan, évenként kb. 7 százalékkal növelte ruházati cikk vásárlását. az 1969. évi 6-7 százalékos volumen-növekedésből 2-3 százalékot az tett ki, hogy a vásárlók - részben az életkörülmények javulásával összefüggésben - nagyobb arányban vásároltak jobb, korszerűbb, igényesebb termékeket, mint korábban /kártolt szövet helyett fésűsszövetet, olcsó pamutáru helyett szintetikus anyagból készült pulóvereket, ingeket stb./ előfordult azonban, az is, hogy egyes keresett, olcsóbb termékek nem voltak kaphatók.

a tartós fogyasztási cikkek forgalma 1969-ben - a korábbi évektől eltérően - alig emelkedett. a mérsékelt emelkedés arra vezethető vissza, hogy a személygépkocsi, a motorkerékpár és a televízió eladás kisebb volt, mint 1968-ban. személygépkocsiból a kínálat isem volt mindig megfelelő. a többi tartós fogyasztási cikk együttes forgalma 1969-ben is dinamikus /kb. 15-20 százalékkal/ emelkedett.

a tartós fogyasztási cikkek állománya 1960 óta, de az utolsó négy évben is jelentősen gyarapodott.
/folyt.köv./

- 20 -

MF I csökkent, televízióból elsősorban a kereslet, bár a kínálat

bb. 1./ a központi ... 20. folyt. / 11

100 háztartásra jutó állomány

	/darab/		
	1960 . év végén	1965.	1969. szep. 30.
villamos mosógép	14,7	37,2	50,6
villamos porszívó	3,5	14,7	27,0
villamos hűtőszekrény	1,2	8,2	25,2
televízió /előfizetők száma/	3,4	26,7	48,1
motorkerékpár	7,7	12,5	17,0
személygépkocsi	1,0	3,2	5,8

1969-ben a kiskereskedelem - összehasonlítható áron számolva - 8 százalékkal több árut adott el, mint 1968-ban és 37 százalékkal többet, mint 1965-ben. 1965-höz képest bővült a bolti hálózat és a kereskedelmi dolgozók száma is, de kisebb arányban /6, ill. 13 százalék/, mint a forgalom.

jelentős forgalomnövekedés mellett egyes termékekből időnként hiányok voltak. a korányári időszakban kevés és drága volt a zöldség és a gyümölcs. az év második felében egyes hónapokban nem volt elegendő hús, zsír- és étkezési szalonna, tüzelő és cement. hiányos volt több esetben a ruházati cikkek, különböző apró szükségleti cikkek kínálata is. a gazdaságirányítás és a vállalatok az év második felétől kezdve már törekedtek a hibák felszámolására, megfelelő mennyiségű és összetételű áru mennyiség beszerzésére. az iparvállalatok és a kereskedelem szerződésai az áruellátás javulására utalnak.

az áremelkedés belül maradt az 1969. évi népgazdasági tervben megengedett 1 1/2 - 2 százalékon. az árak az eladott cikkek 6 százalékánál csökkentek, 71 százalékánál lényegében változatlanok maradtak, 10 százalékánál 2-5 százalékkal, 13 százalékánál pedig több, mint 5 százalékkal emelkedtek.
/folyt.köv./

- 21 -

MF

bb. 1./ a központi ... 21. folyt./ 11

a fogyasztói árak változása 1969. folyamán időszakonként és árucsoportonként különböző volt. a munkások és alkalmazottak által vásárolt élelmiszerek és élvezeti cikkek közül pl. az egész évben fogyasztott termékek /kenyér, liszt, tej, vaj, hús, hártya, kakaó, italárú stb./ ára az év folyamán nem változott. az idénycikkek /burgonya, zöldség, gyümölcs, tojás stb./ az első félévben lényegesen magasabb, a második félévben pedig alacsonyabb volt, mint 1968. megfelelő időszakában. éves átlagban a cikkek árszínvonala 2 százalékkal haladtameg az előző évit.

az idénycikkek 1968. évi átlagos árszínvonala több, mint 6 százalékkal magasabb volt az előzőévinél/ mivel az idénycikkek az összes élelmiszer- és élvezeti cikk-vásárlásnak 10-15 százalékát teszik ki, áremelkedésük az élelmiszerek általános árszínvonalát csak kismértékben érintette.

az iparcikkek közül elsősorban a ruházati cikkek - ezen belül is különösen a cipők, a kabátok, a szőnyegek, a női- és leányruhák, a fluóltönyök - ára emelkedett. az év egészét tekintve a ruházati cikkek árszínvonala nem egészen 3 százalékkal, a vegyes iparcikkeké kb. 2 százalékkal volt magasabb az 1968. évinél.

népmozgalom, egészségügyi, szociális és kulturális ellátás

az élveszületések száma 1969-ben 154 000 volt, valamivel kevesebb, mint az előző évben és 21 000-rel több az 1965. évinél. az élveszületési arány, amely az 1960-as évek első felében rendkívül alacsony volt, 1966-tól 1968-ig kismértékben emelkedett, 1000 lakosra 1968-ban 15,1 élveszületés jutott, 1969-ben pedig 15.

a halálozások száma az utóbbi években kissé emelkedett, ami az idősebb korosztályok arányának növekedésével függ össze. 1969-ben 117 000-en haltak meg, az 1 000 lakosra jutóhalálozások száma 11,3 volt.

/folyt.köv./

- 22 -

bb. 1./ a központi ... 22. folyt./ 11

a születések és halálozások különbözete, a természetes szaporodás 1969-ben kb. 37 000 volt, az 1000 lakosra jutó természetes szaporodás 1961-1965. évek átlagában 3,0 szre-léket, 1967-1969. években évi 3,8 szreléket tett ki.

1969-ben javult a lakosság egészségügyi ellátása. akórházi ágyak száma 900 darabbal, az orvoské 800 fővel nőtt az év folyamán.

az általános iskolai tanulók száma az 1969-70-es tanév elején 1 178 000 volt, valamivel kevesebb az előzőévinél. az egy tanóra jutó tanulók száma 20-ról 19-re csökkent. a felsőtagozatos tanulók 94 százaléka szakrendszerű oktatásban részesül.

a középiskolák nappali tagozatán a 15-18 éves korúak közel egyharmada, 230 000 fő tanul. az 1969/70-es tanévben tovább csökkent a z általános gimnáziumban és nőtt a szak-középiskolákban tanulók aránya. a középiskolai tanulók csaknem 60 százaléka leány.

1969/70. tanévben a szakmunkástanulók száma 224 000 fő volt, 12 000 fővel, 6 százalékkal több, mint az előző tanévben. a leánytanulók aránya emelkedett és megközelítette a 25 százalékot. 1969-ben a szakmunkás tanulók közül kb. 60 000-en tettek szakmunkás vizsgát, valamivel többen, mint az előző évben. a vizsgázottak 45 százaléka vasipari, csaknem 20 százaléka könnyűipari, 13 százaléka építőipari, 9 százaléka mezőgazdasági szakmunkás lett./ ezen kívül az év folyamán több mint 10 000 felnőtt tett szakmunkás vizsgát./

a felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma az 1969-70. oktatási év elején 78 900 fő volt. ezen belül a nappali tagozaton tanulók száma /53 240 fő/ az előző évhez képest emelkedett, az esti és levelező tagozatokra járóké valamelyest csökkent. a hallgatók háromnegyede egyetemeken és főiskolákon egynegyede pedig felsőfoku technikumokban ill. óvodó és tanítóképző intézetekben tanul. a felsőoktatásban résztvevők 42 százaléka nő arányuk különösen a pedagógiai, orvosi és közgazdasági szakokon magas. a felsőoktatási intézményekben 1969-ben összesen 17 800-an, a nappali tagozatokon 10 500-an szereztek diplomát.

/folyt.köv./

- 23 -

bb. 1 / a központi .. 23. folyt / 11

a felsőoktatási intézmények hallgatóinak 85 százaléka kap ösztöndíjat, illetve egyéb rendszeres társadalmi juttatást, háromnegyed része kedvezményes étkeztetésben részesül és közel fele diákhelyen lakik.

a moslítógépek száma 1969-ben 82 millió volt, valamivel kevesebb, mint az előző évben. A rádióelőfizetők száma 1969 év végén meghaladta a 2.5 milliót. A rádiókészülékek száma ennél is nagyobb volt, mivel az utóbbi években a táskarádió elterjedésével megnőtt a több készüléket üzemeltető előfizetők száma. Az év végén a televízió előfizetők száma csaknem 1.6 millió volt. Az ezer lakóra jutó előfizetők száma az 1965 évvégi 82-ről illetve az 1968 év végi 136-ról 1969-ben 155-re emelkedett.

Budapest, 1970. február 3.

Központi statisztikai hivatal.

/nti/

- 24 -

bb 2. Erdey-gruz Tibor referátuma

ms szb zs

19670. február 3.

A szerkesztőségek figyelmébe! Az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Erdey-gruz Tibornak, az Akadémia főtitkárának a Magyar Tudományos Akadémia keddi közgyűlésén elmondandó beszédét. Keretlet később adunk. A beszéd csak jelzésre használható fel!

x x x

Ez évi közgyűlésünk nagyobb jelentőségű és ünnepélyesebb a szokásosnál - kezdte beszámolóját. Ünnepélyesebb, mert 25. évfordulója lesz ebben az esztendőben hazánk felszabadulásának, és husz éve annak, hogy újjáalakult a Magyar Tudományos Akadémia nagyobb jelentőségű pedig azért, mert időszzerűvé vált akadémiánk két évtizede kialakult szervezetének jobb hozzáillesztése a tudomány mai társadalmi szerepéhez. Társadalmunk, és ezen belül akadémiánk két évtizedes fejlődése, a politikai, a tudományos-technikai és gazdasági viszonyok nagyarányú átalakulása továbbá pártunk tudománypolitikai irányelvei indokoltá teszik eddig kifejtett tevékenységünk szabványát, értékelését és az ezekből fakadó teendők kitűzését.

- a tudomány szerepe hazánkban az utolsó negyedszázadban a szocialista társadalom alapjainak lerakásával szoros kölcsönhatásban növekedett meg. Pártunk tudomány-politikája - egyes korábbi torzulásai ellenére is - fő vonásaiban helyesnek bizonyult és eredményes volt, ezért tudta megvalósulása érdekében mozgósítani hazánk progresszív erőit.

- a céltudatos tudománypolitika eredményeként a kutatóhelyek széles hálózata alakult ki, a kutatómunkának jelentős szellemi, valamint anyagi és technikai bázisa jött létre. A tudományos kutatás legfontosabb összehasonlítható statisztikai mutatói tekintetében a hasonló fejlettségű országokkal egy vonalban vagyunk, s nem egy tudományágban korábbi és új eredményeink nemzetközi elismerése is figyelemre méltó. Az elmúlt negyedszázad munkájának gyümölcseként hazánk tudományos élete ma számottevő, és szilárd, egészséges alapokon nyugszik.

A továbbiakban az Akadémia negyedszázados fejlődését vázoltam. Egyebek közt kiemeltem:

/folytm.köv./

-25-

ME

bb 2. /erdey-gruz... 1. folyt/-szb

- 1949-ben került sor - a párt tudománypolitikájának megfelelően - az akadémia átszervezésére, amelynek eredményeként tevékeny részese lett a társadalmi haladásnak. az akadémiáról szóló 1949. évi xxvii. tvr. értelmében a magyar tudományos akadémia a magyar népköztársaság legfelsőbb tudományos intézménye lett és vezető szerephez jutott a tudományos élet országos irányításában.

- alig egy évtized alatt kialakult a kutatóintézetek és egyéb kutatóhelyek kiterjedt hálózata. a korábbinál összehasonlíthatatlanul nagyobb anyagi és technikai bázison mód nyílt - a tudományos kutatás magyar hagyományainak folytatásán túlmenően - új tudományágak művelésének megalapozására. fejlődésnek indulhatott többek között a kísérleti fizika, az atomfizika, továbbá a kémia, a kísérleti biológia, valamint a műszaki tudományok néhány modern ága.

- tudományos életünk fejlődése nem volt mentes hibáktól és hiányosságoktól sem. egy ideig háttérbe szorult az egyetemi tanszéki kutatás, túlságosan nagy erőket vontak el az amúgy is kevés ~~üzemelt~~ laboratóriumból.

- az az elgondolás, hogy az akadémia az ipari kutatást is magában foglaló egész tudományos élet országos irányítója és koordinálója legyen, nem bizonyult megvalósíthatónak. az ipari minisztériumok és más országos főhatóságok keretében létrejött kutatóhálózat rövidesen önállósult, és az akadémia tevékenysége egyre inkább saját belső feladatai felé fordult.

- az ország társadalmi fejlődésének és a tudományszervezésben szerzett tapasztalatoknak a figyelembe vételével az 1960. évi 24. sz. tvr. módosította az akadémia országos felelősségét, s azt lényegében az alapkutatásokra, valamint az alkalmazott kutatások elvi kérdéseire korlátozta. ez időtől kezdve a korábbinál realisabb keretben foglalkozott az akadémia társadalmunk fejlődésének számos nagy aktuális problémájával, többek között az oktatásügy reformjával, a népgazdaság harmadik ötéves tervének tudományos vonatkozásaival, résztvett az országos távlati tudományos kutatási terv kidolgozásában. mindazonáltal még ebben az időszakban sem merítette ki az akadémia az országos felelősségéből adódó összes lehetőségeket. van még tere a tevékenység kibővítésének és hatékonysága növelésének.

/folyt.köv./

bu 2. /erdey-gruz... 2. folyt./-szb

- sok még a kívánnivaló a tudományos életben oly fontos kritikai légkör és tudományos közéletünk demokratizmusa terén, nona észrevehető a haladás e tekintetben is.

ezután a beszámoló a tudománypolitikai irányelvek jelentőségével és a belőlük adódó új feladatokkal foglalkozott. aláhuzta: - a legutóbbi évek társadalmi fejlődése, a tudomány és a technika jelentőségének rohamos növekedése, továbbá a gazdaságirányítás két évvel ezelőtti bevezetett reformja időszerűvé tette hazánk tudománypolitikájának áttekintését, bírálását, és a jelenlegi helyzethez való hozzáigazítását.

- az akadémia egésze, majd elnöksége több alkalommal foglalkozott a tudománypolitikai irányelvekből fakadó időszerű tennivalókkal.

- tudománypolitikánk egyik fontos feladata annak a körültekintő kidolgozása, hogy kutatási kapacitásunkat egyrészt milyen arányban koncentráljuk a társadalmi haladás érdekében a jelenleg legfontosabb feladatokra, és melyek e feladatok; másrészt milyen arányban folyjanak széles területen alapkutatások. világosan látjuk, hogy nem minden területen számíthatunk a nemzetközi élvonalba jutásra, de nem zárkozhatunk el olyan tudományágakban folytatott kutatások elől sem, amelyekben elmaradunk a nemzetközi élvonaltól. abban, hogy a különböző tudományágak és kutatási szintek a társadalom számára minél kedvezőbb arányban részesüljenek a kutatási kapacitásból, segíteni fog az új országos távlati tudományos kutatási terv, amelynek kidolgozásában nagy feladat vár az akadémia minden részlegére, szorosan együttműködve az omfb-vel. ugyancsak nagy jelentőséget kell ezzel összefüggésben is tulajdonítani a nemzetközi tudományos kapcsolatok továbbépítésének, különösen a szocialista országok akadémiaival való együttműködésünknek, összhangba hozva ezt a kgst-n belüli kutatási együttműködéssel.

- akadémiainknak nagy a felelőssége a tudományos és technikai haladás új irányainak felismerésében, a jövő tudományos fejlődésének előrevetítésében. ilyen értelemben különös figyelmet kell fordítanunk az új tudományágazatokra és a határterületek problémáira.

/folyt.köv./

bb 2. /erdely-gruz... 3. folyt./-szb

- kutatási bázisunkat - az időszerű feladatok figyelembevételeivel - kívánatos tovább fejleszteni, elsősorban minőségi tekintetben. ennek a szolgáltatásba kell állítani a felszerelés korszerűsítését és bővítését, valamint az intézetek önállóságának a növelését. jól átgondolt, következetes káderpolitikának is segítenie kell kutatási bázisunk színvonalának emelését. egyben arra is törekednünk kell, hogy a kutatógárda mozgékonyságának növelésével az akadémiai intézetek az eddiginél sokkal nagyobb részt vállaljanak a tudományos képzésben.

a beszámoló ezután az akadémia szervezeti kérdéseivel foglalkozott.

- a több mint két évtizedes fejlődés eredményeképpen akadémiaink helyzete, feladatai, működési feltételei lényegesen megváltoztak. a mennyiségi változások olyan minőségi változásokat vontak maguk után, amelyek az irányítás korszerűbbé tételét igénylik.

- lényegesen megnőtt az akadémia saját kutatási bázisa. a kutatóintézeteiben dolgozók létszáma 1950 óta mintegy százszorosára, több mint ötezer főre nőtt. beruházások nélküli kutatási költségvetésünk pedig az 1950. évi egymillió forinttal szemben 1969-ben már meghaladta a négyszáz millió forintot, amihez mintegy 300 millió forint beruházás is járul. a tudományos minősítés 1951-ben kezdődött hazánkban. az akadémia állományában dolgozó kutatóknak több mint 30 százaléka /mintegy 600 szakember/ szerzett tudományos minősítést, ami lényegesen felülmúlja a mintegy 14 százalékos országos átlagot. ez arra utal, hogy nagymértékben emelkedett kutatóink tudományos színvonala. nagyobb teret kell most már adni az intézetek önálló tevékenységének, és ennek megfelelő új irányítási munkastílust kell kialakítani intézeteink szakigazgatásában.

- a központi bizottság tudománypolitikai irányelvei alapján a közelmúltban hónapok akadémiai vitáiban kikristályosodott, hogy részleteiben miként valósítható meg az akadémia szervezetének reformja, irányítási mechanizmusának továbbfejlesztése.

/folyt.köv./

M

bb 2. /erdely-gruz... 4. folyt./-szb

- az akadémia országos elvi és módszertani hatókörének növelése érdekében szükség van a tudományos osztályok és bizottságaik munkájának továbbfejlesztésére. az eddigieken túlmenően kell kezdeményeznünk például országos kutatási prognózisok készítését, a tudományos kutatások fő irányainak kidolgozását. szélesebb körben kell kezdeményezni, illetve más szervek megbízásából véleményt nyilvánítani országos érdektudományos és társadalmi-gazdasági, valamint kulturális kérdésekben. adminisztratív eszközök nélkül, munkásságuk tekintélye révén kell társadalmi befolyásukat növelni, hogy mintegy katalizátorként hassanak a haladás meggyorsítására, az eredmények elterjesztésére és felhasználására érdekében.

- az akadémia tudományos testületi és szakigazgatási funkcióinak szétválasztása révén a testületek mentesülnek az akadémiai kutatóhálózat operatív irányításának teendői alól, mert ezeket akadémiaink szakigazgatási szervei veszik át. a szakigazgatásnak azonban szorosan együtt kell működnie a tudományos testületekkel, és tudományos kérdésekben a testületek állásfoglalását kell irányadónak tekintenie.

- tovább kell növelni a kutatóintézetek önállóságát, ami a korábbi időkhöz képest már eddig is lényegesen megnőtt. a kutatási tervet az igazgató állapítja meg, s a gazdálkodás terén is sokkal nagyobb a szabadsága mint régebben. 1970-től kezdődően a szocialista országokkal való nemzetközi tudományos kapcsolatok tekintetében is nagyobb hatásköre van az intézet igazgatójának. indokolt az igazgató önállóságát a kádermunkában is tovább növelni.

a főtitkár végül a következőkben körvonalazta a közgyűlés elé kerülő alapszabálytervezet főbb vonásait:

- az akadémiaink mint a magyar népköztársaság elfelsőbb tudományos testületének tevékenysége kiterjed az országban folyó tudományos kutatás egész területére, különös figyelemmel az alapkutatásokra. részt vesz a tudományos kutatások országos irányításában. figyelemmel kíséri és értékeli a tudományok fejlődését és ennek alapján, a társadalmi igények hatékony kielégítése érdekében javaslatokat tesz a hazai tudomány fejlesztésére, továbbá az eredmények elterjesztésére és hasznosítására. elvi és módszertani állásfoglalásokat alakít ki a tudományos kutatásra, elősegíti a kutatások összehangolását, különösen a természettudományi és a társadalomtudományi kutatások területén.

/folyt.köv./

M

bb 2. /erdey-gruz... 5. folyt./-szb

véleményt nyilvánít, javaslatokat dolgoz ki a tudománnyal kapcsolatos országos érdekű, általános jelentőségű kérdésekben. az akadémia testületei részt vesznek a tervszerű tudományos utánpótlás, a tudományos minősítés, a tudományos könyv- és folyóiratkiadás, a nemzetközi tudományos kapcsolatok irányításában.

- az akadémia legfőbb testületi szerve a közgyűlés. feladata az akadémia tudománypolitikai elveinek kialakítása, tiszteleti, rendes és levelező tagok, továbbá három évenként az elnök, az alelnökök, valamint határozott feladatkör nélküli elnökségi tagok választása. javaslatot tesz a kormánynak a főtitkár és helyettesei kinevezésére. az elnökség tagjai: a közgyűlés által választott elnök és alelnökök, valamint a feladatkör nélkül megválasztott elnökségi tagok, a tudományos osztályok választott elnökei, a főtitkár és helyettesei, valamint a tudományos minősítő bizottság elnöke.

- az elnökség feladata a testületek működésének irányítása, állásfoglalás átfogó tudománypolitikai és tudományfejlesztési kérdésekben, a tudományos minősítés figyelemmel kísérése, javaslatok készítése a kormány és más, akadémiaán kívüli szervek számára.

- a tudományos testületek vezetője az elnök. összefogja és irányítja a tudományos testületi tevékenységet, érdemi tudománypolitikai és tudományfejlesztési kérdésekben képviseli az akadémiaát. az elnököt az akadémia tagjai közül a közgyűlés választja meg 3 évre, és annak tartozik felelősséggel. funkciójában a népköztársaság elnöki tanácsa erősíti meg. az alelnököket az akadémia tagjai közül szintén a közgyűlés választja.

- az akadémia jelenlegi 10 tudományos osztálya mint tudományos testület változatlanul megmarad. az osztályüléseken az akadémikusokon kívül tanácskozási joggal, meghatározott számban rendszeresen, illetve esetenként részt vesznek más szakemberek is. az osztály élén az osztály tagjai közül három évre választott osztályelnök áll, akit elnökhelyettes segít munkájában. az osztályvezetőség, az osztálytitkári, valamint az osztálytitkárhelyettesei tisztség megszűnik.

/folyt.köv./

-30-

bb 2. /erdey-gruz... 6. folyt./-szb

- az akadémia mint igazgatási főhatóság saját kutatóintézetet és egyéb intézményei szakigazgatását látja el, a tudományos testületi szervek állásfoglalásaival. illetve ajánlásaival összhangban.

- a szakigazgatás élén a főtitkár áll. közreműködik a párt és a kormány, valamint az akadémia testületei által kidolgozott tudománypolitika végrehajtásában és a kutatások koordinálásában. a főtitkár fontosabb kérdésekben meghallgatja a testületi szervek véleményét, figyelembe veszi ajánlásait, és intézkedéseiről beszámol az illetékes testületi szerveknek. tevékenységéért - a többi országos főhatósághoz hasonló módon - a kormánynak tartozik felelősséggel. a főtitkárt a közgyűlés ajánlására az akadémia tagjai közül 5 évre a kormány nevezi ki. ha a főtitkár az alapszabályoknak meg nem felelő tevékenységet fejt ki, akkor az elnökség előterjesztésére a közgyűlés javasolhatja a kormánynak a főtitkár felmentését. a főtitkárt munkájában, meghatározott hatáskörben, főtitkárhelyettesek segítik.

- akadémiaánk szocialista fejlődésének harmadik évtizede elé bizalommal tekinthetünk. a tudományos alkotómunka társadalmi feltételei hazánkban kedvezőek. dolgozó népünk a jövőben is számíthat a tudomány munkásainak alkotó tevékenységére - hangsúlyozta befejezésül.

/mti/

-31-

bb 2. /erdey-gruz... 5. folyt./-szb

véleményt nyilvánít, javaslatokat dolgoz ki a tudománnyal kapcsolatos országos érdekű, általános jelentőségű kérdésekben. az akadémia testületei részt vesznek a tervszerű tudományos utánpótlás, a tudományos minősítés, a tudományos könyv- és folyóiratkiadás, a nemzetközi tudományos kapcsolatok irányításában.

- az akadémia legfőbb testületi szerve a közgyűlés. feladata az akadémia tudomáspolitikai elveinek kialakítása, tiszteleti, rendes és levelező tagok, továbbá három évenként az elnök, az alelnökök, valamint határozott feladatkör nélküli elnökségi tagok választása. javaslatot tesz a kormánynak a főtitkár és helyettesei kinevezésére. az elnökség tagjai: a közgyűlés által választott elnök és alelnökök, valamint a feladatkör nélkül megválasztott elnökségi tagok, a tudományos osztályok választott elnökei, a főtitkár és helyettesei, valamint a tudományos minősítő bizottság elnöke.

- az elnökség feladata a testületek működésének irányítása, állásfoglalás átfogó tudomáspolitikai és tudományfejlesztési kérdésekben, a tudományos minősítés figyelemmel kísérése, javaslatok készítése a kormány és más, akadémia kívüli szervek számára.

- a tudományos testületek vezetője az elnök. összefogja és irányítja a tudományos testületi tevékenységet, érdemi tudomáspolitikai és tudományfejlesztési kérdésekben képviseli az akadémiaét. az elnököt az akadémia tagjai közül a közgyűlés választja meg 3 évre, és annak tartozik felelősséggel. funkciójában a népköztársaság elnöki tanácsa erősíti meg. az alelnököket az akadémia tagjai közül szintén a közgyűlés választja.

- az akadémia jelenlegi 10 tudományos osztálya mint tudományos testület változatlanul megmarad. az osztályüléseken az akadémikusokon kívül tanácskozási joggal, meghatározott számban rendszeresen, illetve esetenként részt vesznek más szakemberek is. az osztály élén az osztály tagjai közül három évre választott osztályelnök áll, akit elnökhelyettes segít munkájában. az osztályvezetőség, az osztálytitkári, valamint az osztálytitkárhelyettesei tisztség megszűnik.

/folyt.köv./

-30-

bb 2. /erdey-gruz... 6. folyt./-szb

- az akadémia mint igazgatási főhatóság saját kutatóintézetet és egyéb intézményet szakigazgatását látja el, a tudományos testületi szervek állásfoglalásaival. illetve ajánlásaival összhangban.

- a szakigazgatás élén a főtitkár áll. közreműködik a párt és a kormány, valamint az akadémia testületei által kidolgozott tudomápolitika végrehajtásában és a kutatások koordinálásában. a főtitkár fontosabb kérdésekben meghallgatja a testületi szervek véleményét, figyelembe veszi ajánlásait, és intézkedéseiről beszámol az illetékes testületi szerveknek. tevékenységéért - a többi országos főhatósághoz hasonló módon - a kormánynak tartozik felelősséggel. a főtitkárt a közgyűlés ajánlására az akadémia tagjai közül 5 évre a kormány nevezi ki. ha a főtitkár az alapszabályoknak meg nem felelő tevékenységet fejt ki, akkor az elnökség előterjesztésére a közgyűlés javasolhatja a kormánynak a főtitkár felmentését. a főtitkárt munkájában, meghatározott hatáskörben, főtitkárhelyettesek segítik.

- akadémiaink szocialista fejlődésének harmadik évtizede elé bizalommal tekinthetünk. a tudományos alkotómunka társadalmi feltételei hazánkban kedvezőek. dolgozó népünk a jövőben is számíthat a tudomány munkásainak alkotó tevékenységére - hangsúlyozta befejezésül.

/mti/

-31-

bb 3. „negytakarítás„ a duna alatt

vid/ká bh -cz

1970. február 3.

a főváros vízellátása szempontjából fontos munkához kezdtek a dorogi aknamélyítők. 40 főnyi bányászcsapat vállalkozott arra, hogy kitérítse a káposztásmegyeri kutakból a duna medre alatt a pesti oldalra vezető 2-es számú vízbujtató alagutat. a folyam alatt 30 méter mélységben vájt vízvezető vágatot még az 1900-es évek végén építették. a csaknem egy évszázada szünet nélkül áramló víz sok iszapot, megkövesedett hordalékanyagot rakott le az alagutban, így csökkent a szelvény vízáteresztő képessége. a budapesti vízművek megbízására az aknamélyítők „nagytakarítást” végeznek az alagutban. ehhez természetesen vízteleníteni kellett a csatornát. a szivattyuzás után most nagyerejű vízszugárral lemossák a csatorna betonfalait, eltávolítják a szelvényzsűkítő üledéket s az egész rendszert fertőtlenítik. a folyam alatti nagytakarítást a tervek szerint márciusban fejezik be a bányászok./mti/

bb 5. nyolcadszor hirdeti meg a borsod megyei tanács az országos kis jankó bori himzőpályázatot

vid/ká bh -cz

1970. február 3.

a borsod megyei tanács művelődési osztálya - az érdekelt intézményekkel közösen - az idén nyolcadik alkalommal hirdeti meg a kis jankó bori országos himzőpályázatot.

a híres matyó himzőasszony emlékére alapított pályázat célja a magyar népi himzések hagyományainak, motívumainak felhasználásával olyan népi iparművészeti himzések készítése, amelyek mind művészileg, mind használatilag megfelelnek a mai igényeknek.

a nyilvános pályázaton a néprajzi tájak himzőasszonyai, valamint a szakkörök tagjai, népi iparművészek vehetnek részt.

a pályaművek beadási határideje július 25. a díjakat a mezőkövesdi matyóházban megrendezendő kiállítás során, augusztus 15-én adják át. a pályázat első három helyezettjét egyenként ötezer forint nívódíjjal, valamint a kis jankó bori emlékéremmel tüntetik ki. ezenkívül a legjobb himzések készítőit összesen tizenötezer forint jutalomban részesítik./mtu/

-32-

bb 6. „irány az egyetem„ - ismét megkezdődik az iskola-televízió előkészítője

lot/tr zs bh la

1970. február 3.

csütörtök délután újra megkezdődik - illetve folytatódik - az iskolatelevízió 24 adásból álló matematika-fizika előkészítő tanfolyama, amely az egyetemekre, főiskolákra és a felsőfokú technikumokba pályázó középiskolás diákoknak szól.

az adássorozat elsősorban a fizikai dolgozók hátrányos helyzetű, tehetséges gyermekeinek szeretne segítséget nyújtani, akik valamelyik felsőfokú tanintézetben akarják folytatni tanulmányaikat és akik az egyetemi kiszolgáltatottságok által patronált csoportokban foglalkoznak a felvételi vizsgák anyagával.

az iskolatelevízió előkészítő tanfolyama a felvételi vizsgák követelményeihez igazodik; a leggyakrabban előforduló fizika-matematika feladatok megoldását elemzi. ezenkívül négy - öt perces riportfilm formájában bemutatja a felsőfokú tanintézeteket.

az adásban szereplő feladatokat, s azok végeredményét egy héttel előbb közli a magyar ifjúság című lap. ennek alapján tehát szinte már előre lehet készülni az adásokra, amelyek sugárzásakor ki-ki ellenőrizheti megoldásának helyességét.

az „irány az egyetem„ című műsor február 5-től kezdve minden héten csütörtökön jelentkezik, 17 óra 16 perckor./mti/

RF

-33-

b b 4. külföldi állampolgár magyarországi házáépítése = deviza-
ügy a bíróságon

i bc/lk zs bh la

1970. február 3.

magyarországon letelepedni szándékozó külföldi állampol-
gár házáépítésével kapcsolatos devizaügyet tárgyal a közeljövő-
ben a központi kerületi bíróság. az illető néhány évvel ezelőtt
- devizahatósági engedéllyel - a balaton mellett telket vá-
sárolt, hogy azon házat építtessen. az építkezés pénzügyi lebo-
nyolításával, az erre irányuló szerződés megkötésével kapcsol-
tatban azonban mulasztást követett el. a telekvásárláshoz kapott
devizahatósági engedély ugyanis nem jogosít fel automatikusan az
építkezéssel összefüggő pénzügyi műveletekre. a deviza-kódex
rendelkezései szerint külföldi állampolgárnak, ha belföldön
vagyontárgyakat - jelen esetben építkezési anyagokat - vásárol,
valamint a szerződés megkötéséhez és az előleg kifizetéséhez
is devizahatósági engedéllyel kell rendelkeznie, akkor is, ha
szabályszerűen beváltott külföldi valutáért kapott forinttal
fizet. az engedélyt viszont nem szerezte meg, enélkül kötött
szerződést a ktsz-szel. a vállalt munka értéke mintegy 265 000
forint volt, s a ktsz részéről 130 000 forint előleget kötöttek
ki. a megrendelő 80 000 forintot be is fizetett a szövetkezet
pénztárába. a szövetkezet főkönyvelője és főmérnöke azzal követett
el mulasztást, hogy a külföldi állampolgárral szembeni követe-
lésüket - annak keletkezésétől számított három napon belül -
nem jelentették be a magyar nemzeti banknak.

az épített egyik magyarországi utja alkalmával külföldi
fizetési eszközök beváltásából 43 000 forintot kapott. mivel
ez nem volt elegendő az előleg hiányzó részének a fedezésére,
a pénzt elutazásakor - engedély nélkül - kivitte az ország-
ból. az volt a szándéka, hogy a 43 000 forintot visszahozza,
amikor legközelebb magyarországra jön. újabb külföldi valu-
taösszeg beváltásával kiegészíti, s az előleget teljes
egészségben kiegyenlíti. a beutazáskor a 43 000 forintot ruhájá-
ban elrejtette, ott a vámvizsgálatnál megtalálták és lefog-
tatták. a szövetkezet az eljárás megindulása után az előleg
részeként átvett 80 000 forintot a megrendelő javára zárolt szám-
lára átutalta a magyar külkereskedelmi bankhoz. /mti/

MF

-34-

bb. 7. vb-ülések a fővárosban

t gj/e zs la

1970. február 3.

még mindig erősen kifogásolható a 8. kerületi étel-
ipari egységek közegészségügyi helyzete - ez tűnik ki a kerüle-
ti köjál jelentéséből, amelyet kedden tárgyalt a józsefvárosi
tanács végrehajtó bizottsága. a fővárosi husipari vállalat dan-
kó utcai üzemegysége például - amely füstölt árut készít - kor-
szerűtlen; a husüzem „füstölési” rendszere meglehetősen ela-
vult, s nagymértékben szennyezi, rongja a környék levegőjét. kü-
lönösen elhanyagoltak a szociális helyiségek, s a munkaeszközök
tisztántartása sem kielégítő. közegészségügyi szempontból a
százados uti kenyérgyár sem megfelelő. az épületek, a kemencék
régiek, a falak piszkosak. a lisztet nem az előírások szerint
tárolják. a dolgozók egy része nem viseli a munkaruhát, s jelen-
tős hányaduknak hiányzik a kötelező egészségügyi vizsgálatról
szóló igazolása. a vb most utasította a köjál vezetőjét: szervez-
zen ellenőrző brigádot, amely rendszeresen figyelemmel kíséri
az ételipari egységek tevékenységét, s tapasztalatairól
időről-időre tájékoztatja a tanács illetékeseit.

gazdag, színvonalasnak ígérkező kulturális programot állí-
tott össze az erzsébetvárosi tanács népművelési csoportja -, ál-
lapította meg a 7. kerületi tanács végrehajtó bizottsága, amely
a helyi népművelési terveket vitatta meg. néhány részlet a prog-
ramból: hazánk felszabadulásának 25. évfordulója méltó megünne-
plésére a nemzeti színházban központi kerületi ünnepséget rendez-
nek; a lenin centenárium alkalmából számos intézményben műsoros
estet tartanak; a tanácsok megalakulásának 20. évfordulójáról ün-
nepi tanácsülésen emlékeznek meg; bartók béla halálának 25. év-
fordulója tiszteletére zenei-irodalmi matinét terveznek. a fészek
művészklubban - a tömegszervezetek bevonásával - március 31 és
április 10 között kiállítását rendeznek az erzsébetvárosi képzőmű-
vészek alkotásaiból, valamint a gyermekrajz-pályázat díjnyertes
darabjaiból. /mti/

...

bb. 8. hódmezővásárhelyen mutatja be németh lászló új drámá-
ját a szegedi nemzeti színház

vls/ká/e cz

1970. február 3.

a szegedi nemzeti színház a hét végén mutatja be németh
lászló „az irás öröge”, című négyfelvonásos új drámáját. a
darab rendezője lendvai ferenc igazgató az előkészületek alkal-
mával elmondotta, hogy a társulat az évad legjelentősebb erőpró-
bájának tartja a mű színpadra állítását. a dráma ősbemutatóját
február 5-án, pénteken hódmezővásárhelyen tartják, abban a város-
ban, ahol a szerző évekig dolgozott és ahol több művét alkotta.
/folyt.köv./

- 35 -

Tb
935

bb. 8. /hódmezővásárhelyen...folyt./e

„az irás öröge,, című új dráma voltaképpen vallomás: né-meth Lászlóva mult század nagy magyar szülészörvosának alakjával, sorsával, az írói feladat vállalásáról, az életet és a személységet felemészto és ugyanakkor felemelő írói hivatásról szól.

a dráma főbb szereplői nagy atilla, hícskey károly és lörincz éva játszóak. a díszletek bartha lászló festőművész, a jelmezek gombár judit tervei alapján készültek.

„az irás öröge,, a hódmezővásárhelyi ösbemutatót követően szombaton a szegedi nemzeti színházban bemutatóként kerül színre. /mti/

...- Semmelweisnek

bb. 9. „legyen minden tanyaközpontban klubélet,, - mozgalom szolnok megyében

vid/e ká cz

1970. február 3.

„legyen minden tanyaközpontban klubélet,, címmel mozgalmat indítottak szolnok megyében. a legutóbbi felmérés szerint a megye lakosságának mintegy tizenhét százaléka a tanyavilágban él és igénye megnövekedett a kulturált művelődés, szórakozás iránt. jelenleg 129 tanyai központban teremtettk meg a művelődési lehetőséget. különösen népszerűek a tanyai klubok. a klubélet fellendítése és programjának bővítése céljából a megye hét művelődési autója 14 tanvái települést keres fel könyvvel és filmelőadással. 1970 első negyedében már a megye valamennyi járása és városa rendelkezik majd önálló művelődési autóval. /mti/

bb. 10. új gyártmány: az áramfejlesztő gépcsoport

vid/e ká cz

1970. február 3.

a szombathelyi mezőgazdasági gépjavitó vállalat új gyártmányként megkezdte az áramfejlesztő gépcsoport gyártását. a berendezés generátorból és kapcsolótáblából áll. ez utóbbiban helyezkedik el a gerjesztő és az automatikus feszültségszabályozó. a kapcsolótábla műszerei segítségével a generátor által termelt villamos energiát a terheléstől függően lehet beállítani a kívánt értékre. /folyt.köv./

- 36 -

6.42/e

Tó 935

bb. 10. /új gyártmány...folyt./e

az új gépcsoport - amelyet sikeresen próbáltak ki több termelőszövetkezetben - jó szolgálatot tesz a tsz-majorokban, állattenyésztési telepeken, csibenevelőkben, javítóműhelyekben olyan esetekben, amikor a hálózati villamos ellátásban zavarok keletkeznek. működtetése traktormeghajtással történik. /mti/

...-

bb. 11. „kalácsgyár,, szegeden

vid/e ká cz

1970. február 3.

szegeden korszerűsítik a sütőipart: 45 millió forintos beruházással új kenyérgyárat építenek, ezenkívül új osztrák berendezést szerelnek fel a specializált kalács- és aprósüteménygyárban.

az új, napi 32 tonna teljesítőképességű kenyérgyár az elavult rókusi sütőüzem helyén épül fel, s alagutkemencéit a szegedi földgázmezőről „táplálják,, majd.

a kalácsüzemben az osztrák szakemberek a következő hetekben szerelik fel a műszakonként 35 000 péksütemény sütésére alkalmas, olajtűzelésű, modern kemencét. /mti/

...-

bb. 13. törzsgárda alapítvány a makói lenin tsz-ben

vid/e ká cz

1970. február 3.

a lenin centenárium alkalmából törzsgárda alapítványról hozott határozatot a makói lenin termelőszövetkezet vezetősége. az alapítvány anyagi fedezetét az eddigi kétszeresére, 2 millió forintra emelték a szociális és kulturális célokra fordítható összeget. a pénzalapból jutalmazták a törzsgárda arany-, ezüst- és bronzfokozattal kitüntetett tagjait. első ízben áprilisban, hazánk felszabadulása 25 éves évfordulóján a szövetkezetben rendezendő ünnepségeken osztják ki a jelvényeket. /mti/

...-

- 37 -

Tó
935

bb. 12. háromszáz, „mezőny”, indul az ifju kémikusok másod-
dik dunántúli vetélkedőjén

vid/e ká cz

1970. február 3.

a magyar kémikusok egyesületének győri csoportja, vala-
mint a győr-sopron megyei tanács művelődésügyi osztálya az el-
mult évben rendezte meg először az ifju kémikusok dunántúli
vetélkedőjét. a tavalyi szép siker láttán az idén újra meghí-
vették a versenyt, amelyre baranya, fejér, győr-sopron, somogy,
tolna és zala megye, valamint pécs megyei jogú város középisko-
láiból csaknem háromszáz, kémiát szerető fiatal jelentette be
részvételét.

a vetélkedő elődöntőt megyénként február 19-én rendezik,
a döntőbe jutott legjobb 60 versenyző pedig március 22-én méri
össze tudását győri az akkor avatásra kerülő új technika há-
zában. a döntőbizottság elnöki tisztét a győri születésű
dr. winter ernő kétszeres kossuth-díjas akadémikus, kutató mér-
nök tölti be.

a győri és dunántúli üzemek értékes tárgyjutalmakat aján-
lottak fel a verseny szervezőinek a legjobbak jutalmazására.
/mti/

...-

bb. 14. tizezer nick-chick tojóhibrid „albérletben”,

vid/e ká cz

1970. február 3.

fellendült a háztáji bizottságok munkája a körös-völgyben.
az üresen maradt háztáji ólakat, istállókat sokoldalúan igye-
keznek hasznosítani. tótkomlóson, ahol a viharsarok és a hala-
dás tsz közös vállalkozásában negyvenezres tojótelep működik,
magashozamu nick-chick tojóhibridekből tizezret „albérletbe”,
adtak a viharsarok tsz tagjainak. előzőleg a háztáji ólakat,
istállókat alaposan felülvizsgálták, fertőtlenítették, s a ba-
tériás rendszerű tenyésztésre rendezték be. a tojóhibrideken ki-
vül takarmánytápot, ketrecet, a tojószállításához alkalmas lá-
dákat ad a szövetkezet, a szakmai tanácsot pedig kris lászlóné
„háztáji agronómus”,-tól kapják.

tótkomlós - a községből és a háztájiból összesen - évente
24-25 millió tojást ad fogyasztásra. /mti/

- 38 -

3.50/a

To
93E

bb. 15. megkezdődött az akadémia közgyűlése

t ms/tm/e zs hgy

1970. február 3.

ma délelőtt a magyar tudományos akadémia dísztermében meg-
kezdődött az akadémia - sorrendben immár 130. - rendes évi köz-
gyűlése. rusznák istván elnöki megnyitóját után erdey-gruz tiber
főtitkár terjesztette be az elnökség beszámolóját, amelyben át-
tekintést adott a magyar tudományos élet, az akadémia fejlődésé-
ről a felszabadulást követő negyed században. a megtett utat jól
jellemzi, hogy jelenleg százszor annyian dolgoznak az akadémia
kutató intézeteiben, mint 1950-ben. a kutatási költségvetés beru-
házások nélkül az 1950. évi egymillió forintról már tavaly 400
millió forintra nőtt, a beruházások összege pedig további 300
milliót jelentett.

a mai ülésen egyébként átadják az idei akadémiai aranyérmet
és az akadémiai díjakat. délután megkezdődnek a tudományos osz-
tályok ülései. szerdán megválasztják az akadémia új tagjait és
befejeződnek a tudományos osztályok ülései.

csütörtökön pedig megválasztják az akadémia elnökét, alel-
nökeit és az elnökség tagjait. döntenek továbbá a főtitkár és
főtitkárhelyettesek személyére vonatkozóan a kormány elé terjesz-
tendő ajánlásról. /mti/

...-

10.10/e

bb. 16. utazik a „ppp”,

vid/e ká hgy

1970. február 3.

az 1970-es év első pezsőszállítmányát kedden indította
utnak a mecsekvidéki pincegazdaság. a magyar-jugoszláv kisha-
tárforgalmi árucseré keretében jugoszláviába szállították a
híres „ppp”,-t: a pécsi pannonia pezsőt. egy vasúti vagonra
való, azaz csaknem ötezer palack félszáraz és félédes pezső
„lépte át”, az országhatárt ez alkalommal. a pécsi pezső-
gyárnak - az ország legfiatalabb pezsőgyárának - 1970 lesz
első nagy exportéve: összesen háromszázezer palack pannonia
pezsőt szállít külföldre. /mti/

10.42/e

- 39 -

To 1055

bb. 17. róka-vadászat a kőszegi butorszövetgyárban

vid/e ká hgy

1970. február 3.

érdekes kalandban volt részük kedden a kőszegi butorszövetgyár dolgozóinak. az üzem egyik villanyszerelője a kikészítő üzemsz környékén egy jólfejlett rókat vett észre. mozgósította munkatársait, s dorongokkal és egyéb eszközökkel „fel-fagyverkezve”, a vad üldözésére indultak. sikerült is a rókat sarokba szorítaniok s elejteniök. /mti/

bb. 18. negyedmillió átutazó vette igénybe az újjáépített barcsi dráva-hídat

vid/e ká hgy

1970. február 3.

a múlt év május 1-én indult meg a forgalom jugoszlávia és magyarország között a második világháborúban a németek által felrobbantott, majd újjáépített barcsi dráva-hídon. a fontos idegenforgalmi átkelőhelyet azóta negyedmillió átutazó vette igénybe. a hazánkba érkező külföldi vendégek a határátkelőhelyen működő ibusz-kirendeltségnél csaknem egymillió forint értékű valutát váltottak be. az áthaladói személy- és tehergépkocsik, autóbuszok, motorkerékpárok száma meghaladta a 30 ezret.

a barcsi járási és nagyközségi tanács az átutazó vendégek jobb ellátására bővíti a kiskereskedelmi- és vendéglátó-hálózatot, növeli az árucikkek választékát. készülnek a tervek a barcsi szálloda építésére is. /mti/

bb. 19. nővérszállást avattak a gyulai józsef attila szanatóriumban

vid/e ká hgy

1970. február 3.

nővérszállást adtak át kedden a gyulai józsef attila szanatóriumban. a várostól mintegy nyolc kilométerre fekvő egészségügyi intézmény új létesítménye 28 ápolónőnek nyújt otthont. /mti/

11.27/e

- 40 -

To 1150

bb. 20. művész-tanárok kamarakiállítása békéscsabán

vid/e ká hgy

1970. február 3.

meskó anna és póka györgy művész-tanárok kiállítása nyílt meg kedden békéscsabán a békés megyei népujság kamara-tárlat sorozatának keretében. a kiállításon a gyulai művész házaspár legújabb grafikáit, olajképeit láthatják az érdeklődők. /m 1/

bb. 21. különleges „gázkitörési”, csoportok alakultak a mecseki szénbányáknál

vid/e ká hgy

1970. február 3.

a mecseki szénbányászok veszedelmes ellensége, az alattomosan támadó, pusztító gázkitörés megelőzése, a hatékonyabb védekezés érdekében különleges „gázkitörési”, csoportokat alakítottak a vállalat öt üzemében: szabolcson, vasason, szászváron, kossuth- és zobák-bányán. egy évi előkészítés után februárban láttak munkához a gázkitörés-védelmi csoportok, amelyek feladata a veszély elleni óvintézkedések, rendszabályok kidolgozása, illetve azok megtartásának ellenőrzése. hatáskörükbe tartozik a termelési technológiák, illetve gépi eszközök ellenőrzése, a gázkitörések előrejelzésének megszervezése, valamint a gázkitörés veszélyes szenttelepek kijelölése, művelésük előkészítése. a csoportokban tizenöt, magasan képzett műszaki szakember tevékenykedik. /mti/

bb. 22. az országban elsőnek hektár-négyzetméter számításra térnek át békés megyében

vid/e ká hgy

1970. február 3.

az elmúlt év tavaszán kapta a megbízást a békés megyei földhivatal, hogy az országban elsőnek a megye egész területén térjenek át katasztrális holdról a hektár-négyzetméter számításra. a földhivatal kollektívája befejezte a rendkívüli gondosságot igénylő felmérést, s kétmillió adatot továbbított budapestre. a mezőgazdasági és élelmiszer-minisztériumban számítógépekbe táplálják az adatokat, s így rövid idő alatt megkapják a pontos átszámítást. /mti/

11.37/e

- 41 -

To 1150

bb. 23. a „zene matematikájának„ oktatásáról tanácskozik az országos zeneelméleti konferencia pécsen

vid/e kz hgy

1970. február 3.

háromnapos országos zeneelméleti konferencia kezdődött kedden pécsen, az összhangzattan - a „zene matematikája„ - korszerűbb, hatásosabb oktatásáról tanácskoznak a budapesti, debreceni, a győri, a miskolci, a pécsi és a szegedi zeneművészeti tanárok. egy érdekes kísérletet - a pécsi művészeti szakiskola zeneművészeti tagozatán bevezetett új módszerű összhangzattan oktatás - tapasztalatait is megvitatják. a kísérlet lényege az, hogy a növendékek az elméleti órákon szorosán az élő zenéhez kapcsolva sajátítják el az összhangzattant, amelynek olyan szerepe van a zeneművészetben, mint a matematikának a fizikai-kémiai tudományokban. a tantárgy jelenlegi oktatási rendszere azonban nem elég eredményes: a gyerekek nehezen sajátítják el, nem értik meg tökéletesen a tananyagot, s emiatt érdektelenek maradnak az órákon. a tanulók által ismert zeneművekre támaszkodó új szisztémával rövid idő alatt kitűnő eredményeket értek el pécsen a zeneelmélet oktatásában. a művelődésügyi minisztérium is fontosnak és hasznosnak ítélte a kísérletet. a tapasztalatainak megvitatására összehívott konferencia résztvevői kedden az erkel-teremben részt vettek a kísérleti osztály bemutató óráján és megismerkedtek az új tanítási rendszer elemeivel. a következő napokon az itt látottakat és hallottakat vitatják meg, s döntenek arról, hogy az új oktatási módszert bevezessék-e az ország többi zeneművészeti szakiskolájában is. megtárgyalják továbbá egy új zeneelméleti tankönyv megírásának és kiadásának kérdését. /mti/

bb. 24. ki a legjobb juhász a bakonyban?

vid/e ká hgy

1970. február 3.

minden év elején értékelést készít juhászairól a városi állami gazdaság. a bányászaporulat, a gyapjuhozam, a tej- és a hústermelés alapján döntenek arról, ki viselheti a következő év tavaszáig a bakony legjobb juhásza címet. az idén mauer andrás szerezte meg az elsőbbséget: falkájának mindenegybes tagja 1 000 forint hasznot hozott a gazdaságnak egy év alatt. az említett cím és a rangsorolás nemcsak erkölcsi elismerést jelent: ennek alapján osztják el a prémiumot és a nyereségrészesedést is.

/mti/

12.42/e

- 42 -

To 1305

bb. 25. ledgett a bakesi tüz barmfinevelő háza - 6 000 pesenye-
esirke pusztult el

vid/e ká hgy

1970. február 3.

csongrádban a bakesi magyar-bolgár barátság tsz-ben kigyuladt a közbe gazdaság egyik barmfinevelő háza és 6 000 pesenye-esirke vált a tűz, illetve füst martalékvá. az épület tel szerkezete és berendezése is ledgett. a kár az első becalések szerint több mint 150 000 forint.

a tűz keletkezésének részleteit még vizsgálják. az eddigi megállapítások szerint az olajtűzelésű kazán idézte elő a tüzet. /mti/

...

bb. 26. kedvezőbb beruházási feltételek az öntözőrendszerek fejlesztéséhez

1 jf/gg/e 1e hgy

1970. február 3.

az országos vízügyi hivatal elnöke és a mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter együttes utasítást adott ki az állami beruházásként megvalósuló, felszín alatti csőhálózatu öntözőfürtök létesítéséről. az utasítás szerint ezentul állami célcsoportos beruházásként valósítják meg nemcsak az ugynevezett főműveket, hanem a hozzájuk kapcsolódó létesítményeket, így például a nyomásközpontot, a földalatti csöveket, egészen az utolsó csapig, a hidránsig, s csak az ehhez kapcsolódó hordozható öntözőberendezéseket kell a gazdaságoknak megvásárolniok. az öntözőrendszer fenntartási költségeit viszont ezentul az üzemeknek kell vállalniok.

x x x

a negyedik ötéves tervben - a jelenlegi elképzelések szerint - 60-62 ezer holdas területen épülnének a már működő öntözőfürtökön - például a balatonaligain, a kalocsain, a nagyhegyesin, stb. kívül - újak. a beruházásokhoz szükséges anyagi eszközök azonban csak korlátozottan állnak a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére, ezért számukra nem jelentett lényeges előnyt, hogy a főművek eddig is állami erőből épültek. a gondot nemcsak az okozta, hogy az öntözéshez szükséges nyomásközpontok, fővezetékek létesítése meglehetősen drága volt, hanem az is, hogy a pénzt rövid idő alatt kellett előteremtteni, erre pedig csak alig néhány gazdaság volt képes.

/folyt.köv./
12.48/e

- 43 -

To 1320

bb. 26. /kedvezőbb beruházási...folyt./e

az utasítással lényeges terheket vesznek le az üzemek vál-
láról: az egy holdnyi terület öntözőrendszerének kiépítéséhez
szükséges 17 500 forintból 15 000-et ezentul az állam fedez.
a fennmaradó 2 000 forintot kell csak előteremtenie a mezőgaz-
dasági üzemnek, amelynek egyébként is külön terhet jelent az ön-
tözéssel megnövelt termés fogadása /behordása, tárolása, feldol-
gozása, stb./ és egyéb kiszolgáló létesítmények /gazdasági épü-
letek/ építése és berendezése.

az üzemeltetés terheit ezentul az üzem viseli, mégpedig
olyan formában, hogy a teljes beruházási költség 2,5 százalékát
kifevő összeget évente be kell majd fizetniök. ebből fedezni
lehet a fenntartási költségeket és berendezés elhasználódásából
adódó értékcsökkenés is kiegyenlítődik. /mti/
-..-

bb. 28. megkezdődött a magyar tudományos akadémia 130. évi köz-
gyűlése

t ms/mm/e zs hgy

1970. február 3.

a magyar tudományos akadémia idel - sorrendben 130. - évi
közgyűlése kedden megkezdte tanácskozását az akadémia disztermé-
ben. az ünnepélyes megnyitáson részt vett aczél györgy, az mszmp
központi bizottságának titkára és kiss árpád miniszter, az or-
szágos műszaki fejlesztési bizottság elnöke. az akadémia tagja-
in kívül nagy számban voltak jelen a tudományos élet ismert szak-
emberei, az akadémia kutató intézeteinek munkatársai.

rusznyák istván elnöki megnyitójában rámutatott, hogy az
akadémia közgyűlése fontos társadalmi, történelmi és politikai
események időszakában ül össze. a felszabadulás 25. évfordulójá-
nak évében vagyunk, a tudomány életében oly jelentős lenin cen-
tenárius eseményei foglalkoztatnak bennünket -, mondotta.
a tudománypolitikai irányelvek eredményes végrehajtása szüksé-
gessé tette az akadémia szervezeti reformját. ezzel kapcsolatban
voltak bizonyos aggályok és viták is - állapította meg rusznyák
istván, s hozzáfűzte: meg vagyok azonban győződve arról, hogy
az átszervezés hasznos lesz, különösen hogy ha figyelembe vessz-
szük azt a követelményt, hogy ez nem öncélú, hanem a jobb és
eredményesebb tudományos munkát szolgáló elhatározás.

ezután erdey-gruz tiber, az akadémia főtítkára terjesztette
elő az elnökség beszámolóját.

/erdey-gruz tiber beszédét korábbi kiadásunkon közöltük,
az embargót feloldjuk./
/folyt.köv./
13.00/e

- 44 -

bb. 28. /megkezdődött...1.folyt./e

a beszámoló után dr. ajtai miklós, a politikai bizottság
póttagja, a kormány elnökhelyettese szólalt fel:

bevezetőben tolmácsolta a párt központi bizottsága és a
kormány üdvözlését és jókívánságait az akadémia elnökségének,
tagjainak, a közgyűlés minden résztvevőjének, majd így folytatta:

- a mostani közgyűlés eltér a szokásostól. két meghatározó
jellege van. az egyik, hogy a párt elmúlt évi tudománypolitikai
határozata végrehajtásának folyamatában vagyunk, a másik pedig,
hogy az akadémia belső szervezetének átalakítása is előttünk áll.

- ami az első meghatározó jelleggel illeti, tehát a párt tu-
dománypolitikai határozatát, két kérdést szeretnék kiemelni. az
egyik, hogy meg szeretném köszönni a párt nevében is azt a nagy
segítséget, amit a jelentevők közül sokan az előkészítő és befe-
jező munkában nyújtottak, azt a valóban lelkes aktivitást, aho-
gyan a határozat előkészítésében, kidolgozásában részt vettek.
azt gondolom, hogy a határozat megalkotásában az akadémia tagjai
és az akadémia mint kollektiva is, szocialista ügyünkhöz méltóan
és hatásosan vette ki részét. a tudománypolitikai határozat vég-
rehajtásában a párt és a kormány nagymértékben számít az akadé-
mia munkájára, az önk tudására és alkotó aktivitására. ez alka-
lommal is kérem önöket, hogy ezt a segítséget adják meg részünk-
re.

- több ízben jártam az elmúlt időkben akadémiai kutató inté-
zetekben. tapasztalatom az volt, hogy a kutató kollektívák nem-
csak egyetértének, de lelkesen helyeslik is tudománypolitikai
irányelveinket és ezért úgy gondolom, hogy amikor a segítséget
kérem a végrehajtáshoz, nyitott kapukat döngetek.

- a tudománypolitikai irányelvek létrehozása a széles köz-
vélemény bevonásával folyt és talán nem dicsekvés, ha azt mondom:
az előkészítés és a végső kialakítás során sikerült elérni, hogy
a határozat valóban tartalmazza a kollektív tudást, bölcsességet,
és hogy a kidolgozás során sikerült kialakítanunk a közös nyel-
vet és az elhatározások egységét.

- most, amikor a végrehajtás menetében vagyunk, úgy gondol-
lom, hogy az akadémia közgyűlésének legfontosabb témája a hatá-
rozat végrehajtása, a magyar tudomány fejlesztésének az az útja,
ami szükségszerű, törvényszerű és amelyet a határozat tükröz.
/folyt.köv./
13.05/e

- 45 -

784320

bb. 28. /megkezdődött...2.folyt./e

- a másik kérdés, ami ezen a közgyűlésen előtérben áll, az akadémia reformja, ami a párt határozatának része ugyan, de természetesen itt, ezen a közgyűlésen különösen előtérbe kerül. úgy gondolom, hogy az akadémia testületi szerveinek általános tudományirányító szerepét, a magyar tudományban és kutatásban elfoglalt súlyát és átfogó jellegét növelnünk és erősíteniünk kell. helyes ebben a kérdésben rámutatni arra is, hogy az akadémia testületi szerveinek ez a növekvő szerepe teljes egyértelműséggel kapcsolódik a tudománypolitikai irányelvekhez és a tudománypolitikai irányelvek mintegy megkövetelik ennek az átfogó jellegnek a kibontakoztatását, megerősítését. meggyőződésünk, hogy az a javaslat, amelyet a közgyűlés fog tárgyalni, elősegíti ennek a célnak az elérését. a testületi szervek mentesítése az operatív és a gazdasági tevékenység alól, több lehetőséget fog adni a tudományos élet egészségének áttekintésére és az említett irányító és befolyásoló szerep betöltésére.

- az akadémia szervezetén belül különválasztott, de mégis az akadémia szervezetébe beépült kutatóintézeti irányítási szervezet létrehozása időszerű, már csak azért is, mert a méretek - akár anyagiakban, akár kutatói létszámokban - túlnőtték a korábbi irányítási formákat. ha az új szakigazgatást racionálisan és következetesen szervezzük meg, feltétlenül az akadémiai intézetek hatékonyabb, a társadalmi céloknak jobban megfelelő, a gyakorlat és a tudomány belső fejlődési igényeivel jobban összhangban lévő tevékenységet fogja elősegíteni, tehát a kutató munka és az egész társadalom igényei szempontjából egyaránt hatékonyabban használják fel a költségvetésben rendelkezésre álló igen jelentős összeget.

- az a véleményünk, hogy az akadémia előttünk álló reformja, a beterjesztett alapszabály-tervezet megfelel a jelenlegi követelményeknek, egyezik a párt tudománypolitikai irányelveivel és meggyőződésünk, hogy az akadémia az új szervezeti formában, mint tudományos fórum és irányító testület, és mint kutatóintézeteket irányító szervezet, a magyar tudományos élet fejlődésében egyre nagyobb szerepet fog betölteni, egyre nagyobb hajtóerővé válik. kérem önöket, hogy segítsenek ennek a célnak az elérésében.

- ismételtén megköszönve az eddigi munkát, a tudománypolitikai irányelvek kidolgozásában való részvételüket, sok sikert kívánok a közgyűlés minden résztvevőjének, az akadémia intézményeinek munkájukhoz, amellyel a tudományt, a mi szocialista ügyünket, egész népünket szolgálják - fejezte be felszólalását or. ajtai miklós.

/folyt.köv./
13.13/e

- 46 -

bb. 27. irányelvek a bányászok egészségének védelmére

1 tz/lk/e 1e gy

1970. február 3.

a nehézipari minisztérium, az országos bányaműszaki főfelügyelőség és a bányaiipari dolgozók szakszervezete közös irányelveket adott ki arról, hogy milyen feladatok megoldásával lehet a negyedik ötéves terv időszakában tovább javítani a bányászati munka feltételeit.

az irányelvek bevezető része megállapítja, hogy a harmadik ötéves terv eddig eltelt időszakában a bányaiiparban csökkent a balesetek száma és gyakorisága, javult a halálos balesetek statisztikája is. a további javulást a negyedik ötéves terv előkészítése és végrehajtása során is hatékony műszaki, gazdasági és társadalmi intézkedésekkel kell megalapozni. az erre vonatkozó vállalati programok összeállításához nyújtanak segítséget az irányelvek a jellegzetes veszélyforrások, illetve a legfontosabb teendők rendszerbe foglalt felsorolásával.

az irányelveknek a megjelenés időpontja kölcsönöz különös jelentőséget. ahhoz ugyanis, hogy a bányavállalatokat a következő öt éves időszakban

ne érhesse váratlanul a műszaki fejlesztés, nagyobb mélységekbe hatolás, vagy vízveszélyes terület művelésbe vétele révén már most, előre fel kell készülni. *V. fellelphető veszélyforrás, 1. e.g.*

az irányelvek részletesen felsorolják a számbajöhető biztonságtechnikai és műszaki fejlesztési, egészségvédelmi, oktatási, nevelési, propaganda, agitációs, valamint a fegyelem növekedésével és az ellenőrzéssel kapcsolatos teendőket. /mtl/

bb. 29. szovjet kereskedelmi automaták kiállítása

t sz/lk/e 1e cz

1970. február 3.

a szovjetunióban széles körben elterjedt kereskedelmi automaták közül mutatnak be néhányat a február 19-ig tartó kiállításán a műárt rudas lászló utcai kiállítási termében. a ferunion közreműködésével rendezett kiállítást kedden borsos lászló belkereskedelmi miniszterhelyettes és d.j. levcsenko, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője nyitotta meg. borsos lászló hangsúlyozta: a belkereskedelem egyik fontos programja, hogy étel- és italautomatákat szereljenek fel a város olyan pontjain, ahol nagy tömegek fordulnak meg és ellássák automatákkal az üzemeiket, intézményeket is. ezért üdvözlö a szovjet kiállítást, amelynek anyagából a magyar szakemberek kiválaszthatják az itthon legmegfelelőbb típusokat.

/folyt.köv./
13.38/e

- 47 -

bb. 29. /szovjet kereskedelmi...folyt./e

a raznoexport szovjet külkereskedelmi egyesülés főként élelmiszer-, ital- és ételárúsító automatákat, a novoexport külkereskedelmi egyesülés pedig pénzsámláló, osztályozó, jegyváltó és blokk-kiadó automatákat küldött a kiállításra. az automaták forró huslevest, meleg virslit, hűtött sört, forró teát vagy kávét, illetve gyümölcslevet, szörpöt adagolnak. bemutatottak cigarettát, és gyufát, cukorkát, palackos tejet, illetve kakaót árúsító automatákat is. minthogy ezek a berendezések mellett, hogy gyorsabbá teszik a kiszolgálást, a vásárlást nem kötik a nyitvatartási időhöz, a külkereskedelem szakértőinek véleménye szerint a növekvő idegenforgalom is sürgeti, hogy a balaton mellett is alkalmazzanak ilyen kereskedelmi módszereket.

a kiállítás megnyitása előtti sajtótájékoztatón elmondták, hogy már néhány üzemben, köztük a győri magyar vagon- és gépgyárban jó eredménnyel működik a szovjet szódavíz-adagoló automata. ilyen berendezések alkalmazása különösen a melegüzemekben célszerű, ezért felmerült az az ötlet, hogy az egyébként kereskedelmi szakembereknek szóló szakkiállításra meghívják több nagyüzem szakszervezetének képviselőit is.

a szovjet szállítók készek a bemutatott típusok azonnali szállítására, de a legtöbb berendezésen változtatni kell, mert ezek más pénzermék használatára készültek. az átalakításokat hat-hét hónapon belül elvégzik. /mt1/

...

bb. 30. időjárásjelentés

lk/e cz

1970. február 3.

a meteorológiai intézet jelenti 1970. február 3-án, kedden 12 óra 45 perckor:

enyhülés

kontinensünk időjárását az északnyugat-európa felett kialakult nagyterjedésű ciklon irányítja. az említett képződmény a talajközelségben körülbelül 100, a magasabb szinteken mintegy 200 kilométer óránkénti sebességgel szállítja az enyhe óceáni levegőt a brit-szigeteken át szárazföldünk középső területeire. az itt lévő hidegpárna és az enyhe levegő találkozási zónájában, így közép-európában is a reggeli órákban sokfelé havazott. később a havazást a szél megerősödésével jelentős enyhülés követi. a szovjetunió európai területein ugyan még tart a télies időjárás, de lassan ott is bekövetkezik az enyhülés.

/folyt.köv./
13.48/e

- 48 -

To 14²⁰

bb. 30. /időjárás...folyt./e

hazánkban hétfőn változóan felhős volt az ég, helyenként napközben is párák, ködös maradt az idő. az elmúlt 24 órában sokfelé havazott. a lehullott csapadék mennyisége általában csak 1-2 milliméter volt, csupán északnyugaton mértek 3-9 milliméter között csapadék-mennyiséget. a hőmérséklet csúcserőke általában mínusz 3 - plusz 3 fok között volt. kedden hajnalban mínusz 4 - mínusz 12 fokig hűlt le a levegő. délelőtt jobbra borult idő volt és sok helyről havazást jelentettek. az ország nyugati részeire áramló enyhe levegő hatására helyenként már megkezdődött az enyhülés és a havazás esőbe ment át, a hőmérséklet pedig 0 fok fölé emelkedett. máshol a hőmérséklet 11 órakor még 0 - mínusz 5 fok között váltakozott. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke mínusz 2,2 fok volt, 2,2 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 3 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 750 milliméter, erősen súlyos irányzatu. várható időjárás szerda estig: kedden erősen felhős idő, nyugaton esővel, keleten még havazással, szerdán felhőátvonulások, többfelé futó esővel. átmenetileg megerősödő, helyenként viharos lökésekkel kísért nyugatira, északnyugatira forduló szél. a hőmérséklet emelkedik. erős olvadás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0 - plusz 5 fok között, keleten helyenként kevesebb 0 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 5 - plusz 10 fok között.

a duna vízállása budapestnél 163 centiméter. /mt1/

...

bb. 32. gyermekrajz-kiállítás az ndk kulturközpontban

t fe/tr/e zs

1970. február 3.

kedden gyermekrajz-kiállítás nyílt az ndk kulturközpontban. a rajzok, festmények alkotói 4-től 14 éves gyermekek, a drezda mellett lévő niedersedlitz-i művészeti szakkör kis növendékei, akik gerhard steingel neves festőművésznek, a berlini képzőművészeti akadémia professzorának irányításával tevékenykednek. a vasas művészegyüttés képzőművészeti szakkörét évek óta szoros baráti szálak fűzik a niedersedlitz-i testvérintézményhez, s ennek egyik megnyilvánulása a most bemutatott gyermekrajz-kiállítás. a tárlat gyermeklátogatói a helyszínen maguk is készíthetnek rajzokat, festményeket - a kellékek rendelkezésükre állnak - s a kiállítás befejeztével a legjobbakat jutalomban részesítik.

/mt1/

14.05/e

- 49 -

To 14³⁰

bb. 31. a fővárosi köjál tudományos ülése

t hi/lk/e zs bs

1970. február 3.

tudományos ülést rendezett a fővárosi köjál kedden, amelyen dr. gács ferenc, a fővárosi köjál igazgatója a budapesti közegészségügy-járványügy helyzetét ismertette. méltatta az elmúlt negyedszázad munkájának eredményeit, s részletesen szólt a gondokról, feladatokról. ezek közé tartozik a fővárosi levegő tisztaságának védelme. a fővárosi tanács rendeletére nyilvántartásba vették a fontosabb levegőszennyező forrásokat, s körültekintő intézkedésekkel sikerült néhány különlegesen súlyos levegőszennyező gócot megszüntetni. a döntő változást azonban csak a korszerűbb fűtőanyagok alkalmazása hozhat. s hogy itt valóban gyors intézkedésre van szükség, bizonyítja az energiagazdálkodási intézet néhány évvel ezelőtti vizsgálata is. ennek adatai szerint mintegy öt és félmillió tonna szén eltüzelése következtében körülbelül 200 000 tonna kénnel szennyeződött a főváros levegője. az utóbbi időben a fővárosi tanács jelentős anyagi áldozatokkal igyekszik kiszélesíteni a gázfűtést. biztató eredmény, hogy a budapesti háztartások most már évente több mint 100 millió köbméter gázt fogyasztanak, az körülbelül kétszerese a tíz év előttinek.

a közegészségügyi-járványügyi munka fontos ágazata az ételmezei egészségügy, amely főleg a közétkeztetés és a vendéglátás vonalán ad sokoldalú feladatot. például az üzemi vendéglátó vállalatok 240 000 budapesti dolgozónak biztosítanak ebédet, a gyermekélelmezési vállalat naponta csaknem 100 000 óvodás és iskolás gyermeket étkeztet.

a jól szervezett közegészségügyi-járványügyi tevékenység egyik fokmérője az ételmérgezések számának jelentős csökkenése. 1952-ben - a fővárosi köjál megalakulásakor - még körülbelül öt-ezren betegedtek meg ételmérgezésben, 1968-ban 151-en.

budapest járványügyi helyzetét kielégítőnek ítélte a beszámoló. például kiütéses tifusz évek óta nem fordult elő a fővárosban, a hastífusz-megbetegedések száma is örvendetesen csökkent az elmúlt időszakban. a diftéria-előfordulások aránya szintén kedvezően alakult, ez főleg a jól szervezett védőoltásoknak köszönhető. végezetül megemlítette a beszámoló, hogy létrehozták a fővárosi fertőző betegek ágnyilvántartóját, ez lehetővé teszi a fertőző-kórházak jobb kihasználását, ugyanakkor lényegesen egyszerűsödik a körzeti orvosok munkája.

a beszámolót több tudományos előadás követte. /mti/

14. 15/e

- 50 -

To Mus

bb. 33. vidéki kirendeltséget nyitott a konsumex külkereskedelmi vállalat - 3 millió dolláros árucseréforalmat terveznek az idén

vid/e kz bs

1970. február 3.

pécs belvárosában kedden megnyitott a konsumex külkereskedelmi vállalat első vidéki kirendeltsége. tevékenysége zala, somogy, banyanya és tolna megyákra terjed ki. az újszerű kezdeményezés célja, hogy a jugoszláviával folytatott kishatármenti árucseréforalom keretében a jövőben még intenzívebb, közvetlenebb kapcsolat jöjjön létre a két szomszéd ország határterületein működő kereskedelmi szervek között. ennek révén gazdagabb áruválasztékot kínáljanak az üzletek. a konsumex kirendeltség az említett négy megye üzeminek, vállalatainak, termelőszövetkezeteinek árufeleslegéért cserében az ottani lakosság számára szükséges cikket szerez be. az előzetes számítások szerint az idei árucseréforalom értéke megközelíti a 3 millió dollárt. azzal, hogy az üzemek, vállalatok ezentúl székhelyükhöz közel, pécssett bonyolíthatják ügyleteiket, gyorsabban, egyszerűbben jöhetnek létre az egyezségek. ugyanakkor tehermentesítik a konsumex központját. távolabbi cél, hogy a kirendeltség révén a dél-dunántúli régiót közelebb hozzák más külföldi, elsősorban szocialista piacokhoz. a tervek szerint pécs után szegeden nyit kirendeltséget a konsumex. /mti/

bb. 34. víztárolók, halastavak a kiskunsági sízen

vid/e kz bs

1970. február 3.

kedden a szabadszállási lenin termelőszövetkezetben a helyi közös gazdaságok vezetői, a vízügyi igazgatóságok szakemberei és a tervezők vízhasznosítási tanácskozást tartottak. megvitatották a kiskunsági öntözőrendszer már elkészült csatornáinak hasznosításával kapcsolatos teendőket. mint ismeretes, az öntözőhálózat - amely soroksári dunaág megcsapolásával jut vízhez - hét bácskiskun megyei község határát érinti. az öntözőrendszer még nem készült el teljesen, de máris több ezer hold terület csapadékpótlására nyújt lehetőséget. jelentősége elsősorban a nagykiterjedésű kunszentmiklósi szikes területek hasznosításában van. szabadszállás határában - a mostani megállapodás szerint - tsz-közi társulással mintegy 900 holdnyi szikterületen alakítanak ki víztárolót. elsősorban a csapadékpótlást szolgálja majd a létesítmény, s több mint 2 000 hold szántóföldre juttatja majd el a nyári aszályban az éltető vizet. ezenkívül haltenyésztéssel és viziszárnyastartással is hasznosítják a mesterséges tavat. ugyancsak a kiskunsági öntözőfürdő táplálja a már épülő hartai lenin tsz 600 holdas halastavát is. a további tervek szerint fülöpszállás határában - szintén tsz-közi társulással - újabb 400 holdas halastó alakítható ki. /mti/

14. 35/e

- 51 -

To Mus

bb. 35. leállították a balesetveszélyes gépet a hódmezővásárhelyi mérleggyárban

vid/e kz bs

1970. február 3.

a hódmezővásárhelyi mérleggyárban egy hidraulikus lemezvágó álló beállítása közben, az olajnyomás váratlan megszűnése miatt a vágószerkezet leesett és papp lászló betanított munkás kezének három ujját levágta. a csongrád megyei szakszervezetek munkavédelmi felügyelősége a baleset okait vizsgálva megállapította, hogy a berendezésnél hasonló műszaki hiba már többször előfordult. sérülés most sem következhetett volna be, ha az előírt védőberendezést alkalmazták. a védőszerkezet azonban már hónapok óta a gép mellett hányódott.

a szakszervezet képviselője a balesetet okozó gépet azonnal leállíttatta. üzemelését csak akkor engedélyezik, ha a műszakiak garantálják, hogy a balesetet okozó olajcsökkenés többet nem fordul elő, azaz a gépet műszakilag tökéletesen rendbe hozzák. nem indíthatják meg a berendezést védőfelszerelés nélkül sem. azt is kikötötték, hogy a gépbeállítását a jövőben úgy kell végezni, hogy a dolgozó keze ne kerülhessen a vágószerkezet elé.

megállapították, hogy a gépet több hónapig védőfelszerelés nélkül üzemeltették - figyelembe véve több enyhítő körülményt is - a felelősöket, papp jános művezetőt 600 forintra, zsigácsik lászló tmk-vezetőt 700 forintra, balogh ernő főtechnológust 1 000 forintra bírságozták. /mti/

...-

bb. 36. új gombaszmertető tanfolyamok

1 tz/j/e 1e bs

1970. február 3.

az országos gombaszakoktatási bizottság felkéri azokat az intézményeket - a tanácsok egészségügyi és kereskedelmi osztályait, az iskolai szakköröket, az erdőgazdaságokat, stb. -, amelyeknek működése valamilyen módon kapcsolódik a gombák forgalombahozatalához, illetve fogyasztásához, hogy a gombamérgezések megelőzése érdekében minél szélesebb körben szervezzenek gombaszmertető tanfolyamokat.

a budapesti és vidéki érdeklődők részére a rendes és levelező tanfolyamok februárban kezdődnek. érdeklődni és jelentkezni hétköznaponként délután 17-19 óra között - vagy levélben - az országos erdészeti egyesületnél lehet /budapest, 5. szabadság tér 17./ /mti/

14.43/e

...-
- 52 -

bb. 37. gyermekrajz-kiállítás nyiregyházán

vid-fm/tné/e bs

1970. február 3.

a nyiregyházi általános iskolai pedagógiai hetek alkalmából kedden kihirdették a felszabadulási jubileumi gyermekrajz-pályázat eredményét és megnyitották a legjobb pályamunkákból rendezett kiállítást. huszonhét pályázót kiemelt díjjal, huszat díjjal és oklevéllel jutalmaztak, több tanulót pedig dicséretben részesítettek. a kiállítást farkas györgy, az országos pedagógiai intézet vizuális-nevelési tanszékének vezetője nyitotta meg. /mti/

...-

bb. 38. geológiai kutatóállomás tokaj-hegyalján

vid-kz/mné/e bs

1970. február 3.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem és a borsodi szénbányák közös költségén elkészült abaujkér szomszédságában a tokaj-hegyaljai borvidék első kutatóállomása. egy felhagyott kőbánya használaton kívüli épületeinek átalakításával hozták létre kétféle forintos beruházással. az oktatási célokat is szolgáló új tudományos intézményben a gyakorlati foglalkozásra érkező diákok részére szálláshelyet és előadótermet is kialakítottak. a hegygyomrába egy 50 méteres aknát mélyítették, emellett pedig, később, korszerű műszerekkel ellátott mérőállomást rendeznek be. az állomás többek között lehetőséget ad majd annak a helyszíni tisztázására is, hogy milyen szerepe van a talajnak a tokaji borok különleges ízének, zamatának kialakulásában. /mti/

...-

bb. 39. magyar-szovjet mezőgépeszeti tanácskozás nyiregyházán

vid-kz/mné/e bs

1970. február 3.

háromnapos magyar-szovjet mezőgépeszeti tanácskozás kezdődött kedden nyiregyházán a gépipari tudományos egyesület, a nyiregyházi felsőfokú mezőgazdasági technikum és a termelőszövetkezetek területi szövetsége rendezésében. a tanácskozáson a szovjet gyártó üzemek szakemberei tartanak előadásokat, bemutatókat egyes hazánkban használt szovjet mezőgazdasági gépekről. /mti/

...-

14.55/e

- 53 -

NA-1520

bb. 40. főiskolává szervezik a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikumot

vid-kz/mné/e bs

1970. február 3.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium, valamint a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága között létrejött megállapodás értelmében 1971-ben Üzemmérnök-képző műszaki főiskolává szervezik át a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikumot - jelentették be a somogy megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden kaposvárott megtartott ülésén. a technikumnak jelenleg négy tanszéke van. a főiskolán hetet szerveznek, sőt a kutatói és szaktanácsadói tevékenységet is tanszéki keretek között folytatják majd tovább. az átszervezés tárgyi technikai feltételeinek biztosításaként 8 millió forintos költséggel bővítik a tanintézetet. /mti/

14.57/e

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 15. sz. hírünket /megkezdődött az akadémia közgyűlése/

v i s s z a v o n j u k !

helyette kérjük, sziveskedjenek a bb. 28. szám alatt megjelent, hasonló című hirt felhasználni. /mti/

bb 41. uj helyet kap a dunaujvárosi muzeum

vid-fm szb bs

1970. február 3.

a dunaujvárosi muzeum munkájáról és fejlesztési terveiről tárgyalt kedden a városi tanács végrehajtó bizottsága. a muzeum gazdag régészeti anyagának nagy részét különböző pincetárakban tárolják, s nincs lehetőség annak rendszerezésére és kiállítására. ezért a végrehajtó bizottság úgy határozott, hogy a városi muzeumot - egy ideig a városi könyvtárral együtt, később pedig önállóan - a főtéri párház tavasszal megújresedő épületében helyezik el. az átalakításra egymillió forintot költenek.

elhatározták, hogy a castrum területén a megyei szervek támogatásával gyorsítják a régészeti feltárások ütemét, továbbá gondot fordítanak arra is, hogy dunaujvárosban fellendítsék a legújabbkori történelmi anyag gyűjtését, rendszerezését és bemutatását is. /mti/

.-.

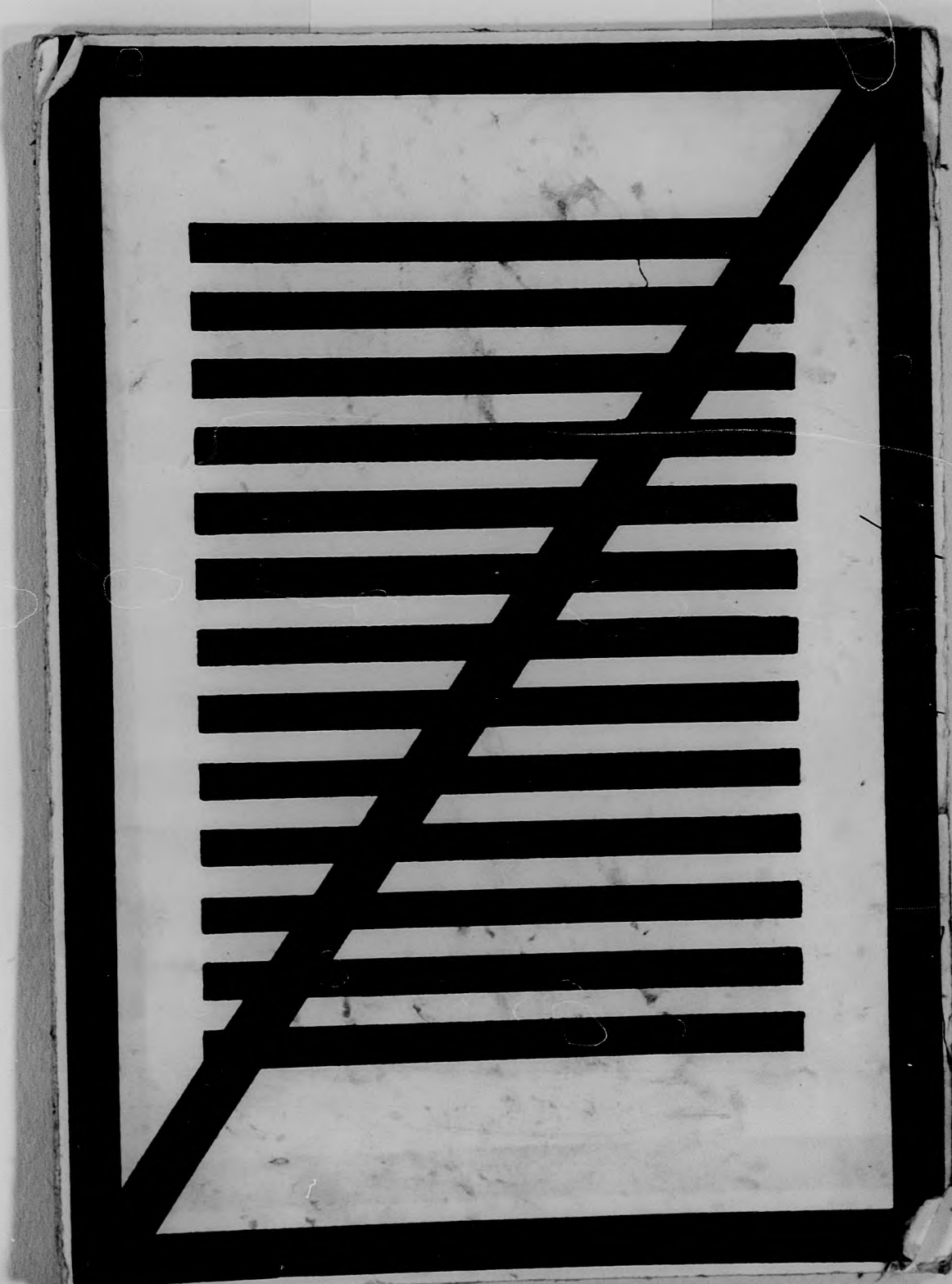
15. 12/szb

-54-

MF 1510

Jl.

55 lapa

H.

55 lapo

bb. 40. főiskolává sz
technikumot

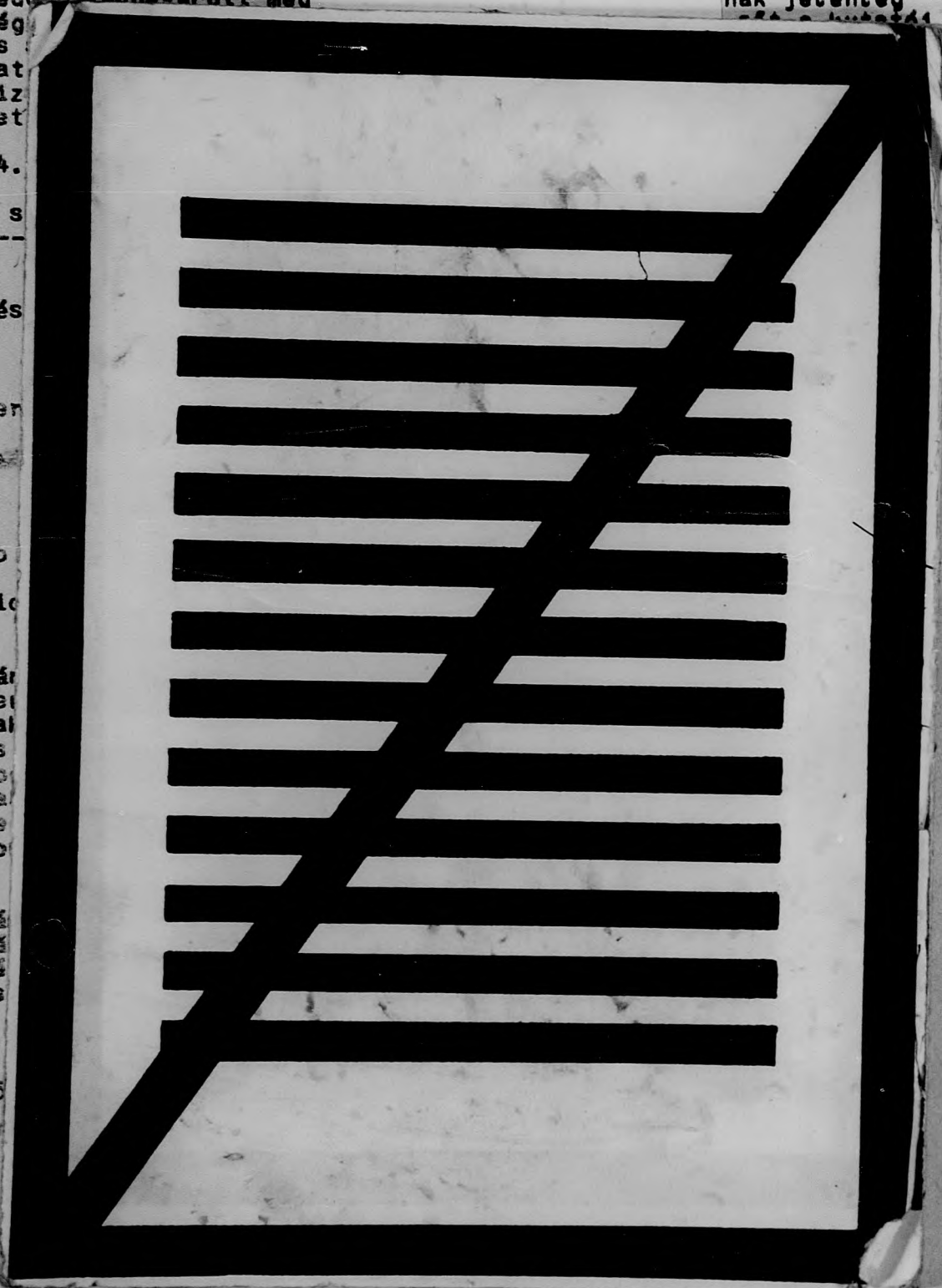
vid-kz/mné/e bs

a mezőgazdasági é
somogy megyei tanács v
állapodás értelmében
vá szervezik át a kapc
- jelentették be a som
kedden tanácsvárt meg
nég
és
tat
biz
tat

ku mezőgazdasági

3. február 3.

m, valamint a
létrejött meg-
szaki főiskolá-
ági technikumot
ó bizottságának
nak jelenleg

14.

a s

lés

len

bb

vic

tár

zet

ral

és

ho

ral

me

fo

tá

bá

sé

és

15

az aranyérmét Ruzsnyák István nyújtotta át Szabó Imrénnek, aki meghatottan köszönte meg a magas tudományos elismerést.

az elnökség kiemelkedő tudományos munkásságuk elismerésé-
ként a következő kutatókat részesítette akadémiai díjban:

a díj 12 000 forintos első fokozatát kapta Csatári Dániel, a történettudományok kandidátusa, a történettudományi intézet tudományos főmunkatársa „forgószélben. magyar-román viszony 1940-45.„ című művéért, amelyben az eddig még feltáratlan kérdést a hozzáférhető majdnem teljes levéltári, sajtó-, folyóirat- és könyvészeti anyag feldolgozásával alapozta meg. a több éves munka eredményeként elkészített mű komplex módon tárgyalja a korszak román-magyar viszonyának problematikáját.

ugyancsak első fokozatu díjban részesült a központi fizikai kutató intézet egyik kutatócsoportja: Kroó Norbert, a fizikai tudományok doktora, tudományos csoportvezető, Bata Lajos kandidátus és Vizi Imre tudományos munkatárs. ez a csoport a hazai neutronspektroszkópia megalapítója. kifejlesztett, egy időmérésen alapuló lassu neutronspektrométert. a kollektív részvételű új neutronspektroszkópiás módszer kidolgozásában, amely több szempontból jobb a klasszikusnál. az intézetben kifejlesztett berendezésekkel nemzetközileg is elismert eredményeket értek el.

Kovács Arisztid kandidátus, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem kísérleti kutató laboratóriumának docense a sok körlefolyásának vizsgálatában elért eredményeiért kapta a díj első fokozatát. több mint két évtizede foglalkozik a sok problémájával és kísérleti eredményei jelentősen befolyásolták a klinikai gyakorlatot is.

Benedek Pál professzor, a kémiai tudományok doktora, a magyar vegyipari egyesülés mérnöki irodájának főosztályvezetője munkatársaival - Almási Gedeonnal, Farkas Margittal, Pallai Ivánnal, Simon Ferencsel, Singer Dénessel, Sztanó Tamással és Szepesvári Pállal - megosztva kapta az első fokozatot. a díjjal az Akadémia elnöksége a bonyolult folytonos technológiai folyamatok számítógépes modellezésében elért kimagasló alapvető munkájukat jutalmazta. az általuk kidolgozott rendszerek szolgáltatása lényegileg megegyezik a legfejlettebb számítástechnikán alapuló külföldi rendszerekkel és a vezető európai ipari országok hasonló rendszereivel egyidejűleg készült el.

/folyt.köv./

15.45/szb

.56.

M 16¹⁰

Gyarmati István, a fizikai tudományok doktora, az Agrár-tudományi Egyetem professzora a díj első fokozatát egy nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő tudományos jelentőségű munkáért kapta meg, amellyel a termodinamika új, a korábbiaknál jóval általánosabb variációs elvét állította fel.

Dr. Székely György, a biológiai tudományok kandidátusa, a Pécsi Orvostudományi Egyetem anatómiai intézetének docense mintegy tizenöt éves kutató munkásságával érdemelte ki a díj első fokozatát. az idegkapcsolatoknak a fejlődés során történő kialakulásának törvényszerűségeit, az idegelemek sajátosságait és az elemi idegsejthálózatok szerepét tanulmányozta. új kísérleti módszereket is kidolgozott, amelyekkel a gerincvelő tevékenységének több fontos részét tisztázta.

a díj 8000 forintos második fokozatát kapta Hahn István kandidátus, egyetemi tanár, Gunda Béla, a történeti tudományok doktora, egyetemi tanár, Nagy Sándor, a neveléstudományok doktora, egyetemi tanár, Makai Endre, a matematikai tudományok doktora, a matematikai kutató intézet tudományos főmunkatársa, Kapuy Ede, az elméleti fizikai kutatócsoport tudományos főmunkatársa, Barta Lajos, az orvostudományok doktora, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. gyermekklinikájának docense, Ádám Antal, a műszaki tudományok kandidátusa, az Akadémia geofizikai kutató laboratóriumának tudományos osztályvezetője, továbbá két kollektív: Bodó Zoltán, a műszaki tudományok doktora, a műszaki fizikai kutató intézet tudományos tanácsadója és munkatársa, Rösner Béla, Sebestyén Tibor, Balázs János, valamint Vági Ferenc kandidátus, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem professzora és munkatársa, Csáki Csaba, Varga László, Makó Erzsébet, Csizmadia Ernő, Fekete Ferenc, Kukovics Sándor, Szénay László.

ezenkívül tizenkét kutatót 3000-5000 forintos elnöki jutalomban részesítettek.

a díjazottak nevében Csatári Dániel mondott köszönetet.

délután megkezdődtek a tudományos osztályok ülései.

az Agrártudományok osztályának vezetősége nevében Láng Gáza levelező tag, osztálytitkár szólt a mezőgazdasági kutatócsoportok irányító két szerv, az osztály, illetve a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium együttműködéséről. megállapította, hogy közös munkájuk elvei tisztázottak, szervezeti, módszertani kérdései azonban még nem eléggé kiforrottak. amint kialakul az Akadémia új szervezete, elérkezik az idő az együttműködés részletes szabályozására.

/folyt. köv./

15.40 bh

M 16²⁰

- 57 -

bb 28. / akadémiai közgyűlés ... 6. folyt./ bh

az osztálynak be kell kapcsolódnia az 1971 és 1985 közötti évekre vonatkozó országos távlati tudományos kutatási terv kidolgozásába, ebben a tekintetben az agrárkutatások legelső feladata a mezőgazdasági termelés fejlesztésének elősegítése, tisztázni kell azonban, hogy ezen belül csupán a legintenzívebb, iparszerű nagyüzemi termesztési eljárásokra legyenek-e tekintettel, vagy a háztáji gazdálkodás problémáira is.

a föld- és bányászati tudományok osztálya vezetőségének beszámolóját szüdeczky-kardoss elemér akadémikus, osztálytitkár terjesztette elő, megállapította, hogy az osztályhoz tartozó egyes tudományágak önmagukban többnyire igen fejlettek, de a geonómia-, az az egységes földtudomány, amely az egyes tudományágak ismeretanyagainak összefüggéseivel foglalkozik - még csak kezdetén tart fejlődésének, ennek az átfogó tudománynak mozgósító erejét csak együttműködésben, testületi munkamódszerekkel lehet hasznosítani, e feladatok megoldásának segítésére életre hívják a „geonómiai tájékoztatót”, amelyben közzéteszik majd az osztályhoz tartozó tudományágakban elért legújabb hazai és külföldi eredményeket./ folyt. köv./

bb 43. kiegyenesítik a csapó utcát

vid-kz/mné bh bs

1970. február 3.

45 millió forintot költenek az idén debrecen uthálózatának fejlesztésére - jelentették be a városi tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén, tovább folytatják a debreceni nagykörut építését a nyugati utca, a külső vásártér és ahámán kató utca vonalán, az épülő házgyárhoz új bekötőt készült, különösen nagy jelentőségű lesz a város forgalmának zavartalanúsága szempontjából, hogy megkezdik a kanyargós csapó utca kiegyenesítését./mti/

- 58 -

15.50 bh

N¹⁶ 16³⁵

bb 42. elhunyt lakatos vince

j zs bh bs

1970. február 3.

Lakatos vince népzenekar-vezető, a művészeti szakszer-vezetek szövetsége központi vezetőségének tagja 59 éves korában váratlanul elhunyt, a művészeti szakszervezetek szövetsége és az országos szórakoztatózenei központ saját halottjának tekintti, temetéséről később intézkednek./mti/

--

bb 44. pénteken temetik rényi alfréd akadémikust

1 ms/gk zs bh bs

1970. február 3.

a magyar tudományos akadémia közli, hogy rényi alfréd akadémikust, egyetemi tanárt február 6-án, pénteken délben 12 órakor temetik a farkasréti temetőben./mti/

--

bb 45. elhunyt futaki bernát

lk zs bh bs

1970. február 3.

76 éves korában elhunyt futaki bernát, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1925-től a pesterzsébeti munkásmozgalom egyik kiemelkedő vezetője volt, hamvasztás utáni búcsúztatása február 9-én 3 órakor lesz az új-köztemető halottasházából.

mszmp xi. és xx. kerületi bizottsága

/mti/

--

15.50bh

- 59 -

N¹⁶ 16³⁵

bb 46. kettős aranylakodalom högyészen

vid/fm bh bs

1970. február 3.

a tolna megyei högyész községben kedden kettős aranylakodalmat tartottak. bruckbacher márton nyugdíjas közműves és volkmann erzsébet, valamint gungl ferenc tes-nyugdíjas és bruckbacher mária 50 évvel ezelőtt kötött házasságára emlékezett a német nemzetiségű két rokon-család./mti/

bb 47. magyar belkereskedelmi delegáció utazott csehszlovákiába

k kf/tr bh bs

1970. február 3.

keserü jánosné belkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével kereskedelmi delegáció utazott prágába, a cseh belkereskedelmi minisztérium meghívására. a magyar küldöttség a cseh kereskedelem vezetőivel az új gazdasági mechanizmus tapasztalatairól, a belkereskedelem irányításának új módszereiről tárgyalt./mti/

bb 49. eltemették radó ferenc ujságírót

vid/fm bh bs

1970. február 3.

a tragikus hirtelenséggel elhunyt radó ferencet, a kisalföldi főmunkatársát szerdán nagy részvétellel kísérték utolsó útjára a soproniak. a kollégák és a magyar ujságíró szövetség nevében a ravatalnál szabó zsigmond, a kisalföldi főszerkesztő helyettese bucsuztatta radó ferencet, aki harmincöt évig tevékenykedett sopron városában a zenei és a közélet, valamint az ujságírás területén.

a város lakosai nevében a sírnál dr. szabó dénes egyetemi tanár, a hazafias népfront városi bizottságának elnöke méltatta radó ferencnek a város érdekében több évtizeden át kifejtett munkásságát./mti/

16.15 bh

KF 1640

bb 48. ítélet a mecseki galéri ügyében

vid/fm bh bs

1970. február 3.

öt tagú bünszövetkezet ügyét tárgyalta kedden a pécsi megyei bíróság. a banda vezetője, rém tibor 21 éves autószerelő volt, aki tavaly nyáron bejelentés nélkül elhagyta munkahelyét, majd 26 000 forintot lopott szüleitől, illetve a magyar horgász egyesület pénzből, amelyet édesapja kezel. ezután elrejtőzött a mecsekben. a lopott pénzből sátrat és kemping-felszerelést vásárolt és kényelmesen berendezte rejtékhelyét. időnként pécsre járt szórakozni, és így ismerkedett meg bűntársaival: szabó benedek 20 éves segédvájárral, a 20 éves foglalkozás nélküli kovács gyulával és lukács istvánnal, továbbá a fiatalok b. józseffel. könnyű pénzszerzés céljából rendszeresen betörték a pécsi élelmiszerboltokba, vendéglőkbe, piaci árudákba. amikor a rendőrség felfedezte mecseki rejtékhelyüket, beismerték, hogy egy hónap alatt 20 betörést követtek el. a bűnös uton szerzett pénz nagy részét szórakozásra költötték. a rendőrség le-tartóztatásuk alkalmával - mindössze hét ezer forintot talált náluk.

a pécsi megyei bíróság rém tibort 3 és fél évi, szabó benedeket egy évi és négy hónapi, kovács gyulát egy évi és két hónapi, lukács istvánt tíz hónapi, a fiatalok b. józsefet pedig nyolc hónapi börtönre ítélte. az ítélet jogerős./mti/

bb 50. a budapesti közlekedési vállalat

i pr/lk zs bh la

1970. február 3.

értesíti az utazóközönséget, hogy vágányépítési munkák miatt szerdán 8.30-tól 13.30-ig a 62-es villamosok pestújhely-rákospalota és bosnyák tér, a 64-esek a füredi utca és az egressy tér, a 68-os pedig a móróc zsigmond körtér és a bosnyák tér között közlekednek. a bosnyák tér és a kerepesti ut között autóbuszokat közlekedtet a bkv./mti/

bb 52. dr. tapolczai jenő és dr. biczó györgy bolognába utazott

vid/fm bh la

1970. február 3.

kedden - a testvérvárosok végrehajtó tanácsának konferenciájára - bolognába utazott dr. tapolczai jenő, a fejér megyei tanács vb elnöke és dr. biczó györgy, szeged megyei jogu város tanácsának vb elnöke./mti/

17.05 bh

KF 1730

bb 51. április 19: budapesti rajt a nemzetközi ifjúsági motoros túra

t pr/lk zs bh la

1970. február 3.

a magyar kommunista ifjúsági szövetség központi bizottságának meghívására hétfőn és kedden budapesti tanácskoztak „a győzelem zászlaja alatt”, elnevezésű nemzetközi ifjúsági motoros túra részvevői.

a hét európai szocialista ország ifjúsági szervezeteinek motoros turája 1969 augusztusában indult moszkvából. a motorosok nagy honvédó háborúban győztes szovjet hadsereg 25 évvel ezelőtt megtett útját követték, s a szovjetuniót, Lengyelországot, Romániát és Bulgáriát bejárva értek el szófiába. itt zárult a túra első szakasza. az útvonal még hátralévő részére április 19-én budapestről indulnak a hét ország motoros küldöttségei. felkeresik a vörös hadsereg magyarországi harcainak színhelyeit, a magyar partizánmozgalom emlékhelyeit, népgazdaságunk kiemelkedő alkotásait, s április 26-án lépik át a magyar-csehszlovák határt. úgy tervezik, hogy csehszlovákián át az ndk-ba veszik útjukat, s május 9-re a győzelem napjára, a második világháború befejezésének 25. évfordulójára érnek berlinbe. a motoros küldöttek részt vesznek a világ ifjúságának három napos antilimperialista konferenciáján, amelyen öt földrész haladó fiataljai tiltakoznak az ujfasiszta szervezkedés, a neonáci veszély ellen.

a magyar kommunista ifjúsági szövetséget a turán hat tagú delegáció képviseli, küldötteink a csepeli motorkerékpárgyár legújabb konstrukcióján, a „p-10”, -esen teszik meg az utat. /mti/

bb 55. hazaérkezett a vdk -ból a magyar katonai küldöttség

k vt/gk zs bh la

1970. február 3.

a vietnami demokratikus köztársaságban járt magyar katonai küldöttség, - amelyet csémi károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, a magyar néphadsereg vezérkari főnöke vezetett - kedden délután visszaérkezett budapestre. a delegációt a ferihegyi repülőtéren kovács pál vezérőrnagy miniszterhelyettesel az élen a honvédelmi minisztérium vezető beosztású munkatársai, valamint dr. jávor ervin, az országos tervehivatal elnökhelyettese és kádas istván, a külügyminisztérium osztályvezetője fogadta.

jelen volt az érkezésnél hoang luong, a vdk, és dinh ba thi, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

- 62 -

17.15 bh

MF 1730

bb 53. ifju népművelők fejér megyében

vid-fm szb la

1970. február 3.

fiatal népművelőket fogadott kedden a székesfehérvári művelődési központ: 20 egyetemista érkezett gyakorlati munkára fejér megyébe. a fiatalok a megye népművelési helyzetével - főként a falusi művelődési házak, klubkönyvtárak munkájával - ismerkednek. /mti/

--

bb 54. husz évi szigorított börtön emberölésért

vid-fm szb la

1970. február 3.

1969. szeptember 7-én tartották a szokásos évi bucsut zala-boldogfa közégben. a bucsu gyilkossággal fejeződött be: szabó jános 58 éves agglégény, helybeli lakos, alkalmi mezőgazdasági munkás a késő éjszakai órákban gőngyölyővel töltött, rejtegetett vadászfegyverével közvetlen közélről, az ablakon át agyonlőtte vacsorázó szomszédját, bogár balászt, háromgyermekes családapát.

a zalaegerszegi megyei bíróság kedden hirdetett ítéletet a gyilkosság ügyében. a bíróság megállapítása szerint a vádlottnak - aki rokon kapcsolatban állt bogár balász családjával - nem fűződött érdeke a gyilkosság elkövetéséhez. a valószínű ok: az áldozat anyósa, özv. gyuk imréné, - akivel szabó rokon kapcsolatban volt, - állandóan panaszkodott bogár balászra, és szabó elhatározta, hogy megöli a háromgyermekes családapát.

a zalaegerszegi megyei bíróság a vádlottat husz évi szigorított börtönre ítélte, s a közügyek gyakorlásától tíz évre eltiltotta. az ügyész halálbüntetés kiszabásáért fellebbezési óvást jelentett be, a védelem képviselője pedig enyhítésért fellebbezett. az ítélet nem jogerős. /mti/

--

17.25/szb

-63-

MF 1740

56. az észak-fejér megyei termelészövetkezetek területi szövetségének küldöttgyűlése

vid-fm szb la

1970. február 3.

Kedden tartotta a múlt évi munkát értékelő küldöttgyűlést az észak-fejér megyei termelészövetkezetek területi szövetsége. a tanácskozáson résztvett és felszólalt szabó István, a tot elnöke, valamint hajba Kálmán, a fejér megyei tanács vb elnökhelyettese.

az 1969. évi munkát Fierpasz Károly, a szövetség elnöke ismertette. elmondta, hogy bár még a tavalyi év is az „utkeresés”, jegyében telt el, a két esztendő szövetség máris sok eredménnyel dicsekedhet. az apparátus dolgozó felvilágosító munkájának eredményeként 1968-hoz viszonyítva 50 százalékkal nőtt a felhasznált műtrágya-mennyiség. a szövetség megoldotta a közös gazdaságok érdekképviselését is: közbelépése óta javult a tsz-ek és a kooperáló, felvásárló vállalatok üzleti kapcsolata. a területi szövetség szorgalmazta a termékfeldolgozás és az exportértékesítés fokozását, továbbá az élelmiszer-származékok készítését. az utóbbi munka eredményeként a szabadegyházi szeszgyár ez évben megkezdte a gyümölcs-porok készítését. korábban sok problémát okozott a tsz-ek belső ellenőrzése. a szövetség e kérdés megoldására három revizort szerződtetett.

a megye termelészövetkezetei 1969-ben is kiváló termelési eredményeket értek el, s ennek megfelelően az egy tagra jutó átlagjövedelem elérte a 22 és félezer forintot. a kiváló eredmények elérésében nagy szerepe van a mezőgazdasági szocialista brigádoknak, amelyeknek száma egyre növekszik.

a küldöttgyűlésen elhatározták, hogy hazánk felszabadulásának 25., és Lenin születésének 100. évfordulóját a jobb munka jegyében ünneplik a szövetség területéhez tartozó termelészövetkezetek.

Fierpasz Károly, a szövetség elnöke ezután beszámolt azokról a javaslatokról, amelyeket a szövetség tett az idős tagok szociális-kulturális ellátása érdekében. bejelentette, hogy hamarosan hozzálátnak a közös termelészövetkezeti gyógyüdülő építéséhez. /mtl/

17.30/szb

-64-

MF 17.5

bb 57. befejeződtek a magyar-svéd kereskedelmi tárgyalások

1 sz/gk je bh la

1970. február 3.

a budapesti folytatott tárgyalások eredményeként kedden a külkereskedelmi minisztériumban aláírták a jelenleg érvényben levő magyar-svéd hosszulejárati árucsereforgalmi megállapodás ötödik évre vonatkozó kontingenslisták jegyzőkönyvét.

a magyar-svéd árucsereforgalomban mind az export, mind az import 1969-ben körülbelül 20 százalékkal növekedett. a svédországba irányuló magyar export túlnyomó többsége mennyiségi korlátozás nélkül bonyolítható. 1970-ben a magyar termékek közül várhatóan növekszik a friss gyümölcs- és zöldségfélék, a mélyhűtött élelmiszerek és egyéb mezőgazdasági termékek, különféle könnyűipari cikkek, valamint izzólámpák, televíziókészülékek és gépkatrészek szállítása. - a még mennyiségi korlátozás alá tartozó cikkek közül az új megállapodás fokozottabb lehetőséget biztosít textilák, cipők, hengereltárak, különféle porcelán- és cserépárak svédországi exportjára.

a magyar külkereskedelem elsősorban gépeket, járműveket, különféle fémipari termékeket és műszereket, cellulóz- és papírféleségeket, vegyipari cikkeket, golyóscsapágyakat, ötvözött acélokot vásárol svédországból.

a megállapodást magyar részről Antal Péter Tibor, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezető-helyettese, svéd részről H. Swerlöf, a svéd külügyminisztérium osztályvezetője írta alá. jelen volt sigge Lilliehöök, a svéd királyság magyarországi nagykövete. /mtl/

bb 58. újabb 6000 holdról vezették le a belvizet, jégdugót robbantottak baja és kalocsa térségében

1 sb/lk je bh la

1970. február 3.

a vízügyi igazgatóságok az utóbbi három nap alatt újabb 6000 holdnyi területről távolították el a belvizet, s így 135 000 holdra csökkent az elöntés. a főcsatornák víztükrére fagyott jég addig nem okozott túl sok gondot, amíg alóla elszívattyzhatták a vizet. a keddi enyhülés azonban több helyen összetörte a jeget. baja és kalocsa térségében az 1-es és a VII-es számú főcsatorna torkolatánál jégdugó keletkezett. az ár- és belvizvédelmi központ osztaga robbantotta fel, hogy utat nyisson a víznek. /folyt. köv./

- 65 -

17.35 bh

MF 18.10

bb 58. /ujabb 6000 holdról... 1. folyt./ bh

az enyhe légtömegek kedden még csak a dunántulon és a duna-tisza közének déli térségében kezdtek felolvasztani a hajnalban és délelőtt lehullott havat. a meteorológiai jelzések szerint szerdán már az ország keleti felére is áttérjed az enyhesség és fokozza a belvizveszélyt. ismét szükség lesz tehát azokra az ór-járatokra, amelyek a csatornák jegét figyelik és szükség esetén gyorsan mozgósítják a műszaki egységeket a torlódás ellen.

a vízügyi igazgatóságok jelenleg 50 nagyteljesítményű szivattyuteleppel és 39 hordozható szivattyúval másodpercenként 67 köbméter vizet csapolnak le a belvizzel borított területekről.
/mti

bb 28. /akadémiai közgyűlés ... 7. folyt./ bh

az orvosi tudományok osztályának ülésén gömöri pál akadémikus osztálytitkár beszámolójában rámutatott, hogy a szocialista egészségügy és általában a korszerű orvostudomány állami feladatnak tekinti a megelőzést. ez az alapja annak a rohamos fejlődésnek, amely közegészségügyi vonatkozásban a felszabadulás után megindult. az eredmények nagyok, számos fertőző betegséget sikerült felszámolni, bár még mindig vannak megoldatlan problémák, mint a diszenteria, a hepatitis. új eredmények születtek az orvostudományi alap- és klinikai kutatásokban, többek között a nedvkeringés vizsgálatában, a rák és víruskutatásokban. igen eredményes a hazai gyógyszerkutatás is. hangsúlyozta, hogy az elért eredményekkel nem lehetünk minden tekintetben megelégedve, hiszen több területen lemaradtunk a nemzetközi színvonalától. a jövő feladata, hogy ezen változtassunk.

a kémiai tudományok osztályának ülésén lengyel béla akadémikus, osztálytitkár áttekintette a kémiai tudományok művelésében az akadémia intézeteiben elért eredményeket, majd beszámolt arról, hogy a központi kémiai kutató intézetet a negyedik öt éves tervben tovább bővítik úgy, hogy a jelenlegi 100 helyett 200 kutató tevékenykedhet majd benne. a másik nagy akadémiai intézet, a műszaki kémiai kutató intézet jelentős segítséget nyújt a vegyiparnak. /folyt. köv./

- 66 -

18.00 bh

NF 18²⁰

bb 28. /akadémiai közgyűlés ... 8. folyt./ bh

1961-ben jött létre a kémiai szerkezeti kutató laboratórium. a legfiatalabb az izotópinintézet, amely az országos atomenergia-bizottságtól került akadémiai hatáskörbe. ez az intézet az izotóptermelésen és ellátáson kívül széleskörű alkalmazott kutatásokat, sőt jelentős alapkutatót is folytat.

a beszámoló megemlékezett a tudományos bizottságok kiterjedt tevékenységéről és foglalkozott az utánpótlás kérdéssel. jelenleg 58 tudományok doktora és 412 kandidátus működik a kémia területén az országban. nagy jelentőséget tulajdonítanak és ösztöndíjakkal támogatják az egyetemokről kikerülő fiatal szakemberek továbbképzését, az ugynevezett postgraduális képzést.

a filozófiai és történettudományos osztály ülésén mátrai lászló akadémikus, osztálytitkár ismertette a vezetőség beszámolóját. a tudományágak helyzetének kritikai elemzése mellett a beszámoló utalt a napjaink társadalmi problémáiból adódó közvetlen feladatokra is, amelyek megoldásában a közgazdaságtudomány, a jogtudomány, a szociológia művelői mellett jelentős szerep hárul a filozófia, a pszichológia és a pedagógia terén működő kutatókra is.

a matematikai és fizikai tudományos osztály ülésén tarján imre osztálytitkár - helyettes, a fizikai tudományok doktora összegezte a fizikai kutatások széles területén, a matematikai tudományokban és a csillagászatban elért tudományos eredményeket. /mti/

..-

bb 59. a magyar népköztársaság és a vietnami demokratikus köztársaság

gk zs bh la

1970. február 3.

közötti diplomáciai kapcsolatok létesítésének 20. évfordulója alkalmából nguyen duy trinh, a vietnami demokratikus köztársaság külügyminisztere táviratban üdvözölte péter jános külügyminisztert. /mti/

..-

bb 60 fock jend,

gk zs bh la

1970. február 3.

a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke táviratban üdvözölte dudley senanayake miniszterelnököt ceylon nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

..-

- 67 -

18.00 bh

NF 18²⁰

bb 61. az interparlamentáris unió magyar csoportja

gk zs bh la

1970. február 3.

megalakította magyar-belga tagozatát. a csoport elnökévé dr. jókai lóránd országgyűlési képviselőt választották meg./mti/

--

bb 62. az nszk gazdasági államtitkára budapesten

sz gk je bh la

1970. február 3.

a német gépipari egyesülés budapesti műszaki hetének megnyitására hazánkba érkezett dr. klaus dieter arndt, az nszk gazdasági minisztériumának államtitkára. a műszaki hét alkalmából mondott beszédében kiemelte, hogy az nszk-ba irányuló magyar export mintegy 30 százalékkal növekedett a múlt évben 1968-hoz képest, viszont az nszk magyarországi exportja csak szerény mértékben nőtt. rámutatott, hogy a mindkét részről kibontakozó kedvező gazdasági feltételek következtében szélesíteni lehet a két ország közötti árucserét és a gazdasági kapcsolatokat. hangsúlyozta, hogy az nszk-kormány fokozni kívánja a gazdasági együttműködést a szocialista országokkal, és támogatja az iparvállalatok közötti kooperációs tevékenység további kiterjesztését.

itt-tartózkodása alatt az államtitkár eszmecserét folytatott dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettesel a két ország között a közeljövőben sorra kerülő gazdasági tárgyalásokkal összefüggő kérdésekről, és áttekintették a gazdasági kapcsolatok további fejlesztésének lehetőségeit.

dr. klaus dieter arndt államtitkár kedden hivatalában fogadta dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter./MTI/

--

- 68 -

18.30 bh

NA 1940

kbb 63. időjárásjelentés

sz zs bh la

1970. február 3.

a meteorológiai intézet jelenti február 3-án, kedden este 19 órakor:

enyhe idő

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, fúvósok, helyenként erős, viharos lökésekkel kísért nyugati, északnyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 5- plusz 10 fok között. /mti/

--

v é g e

NA 2011

- 69 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1970. február 4.

bb 1. gazdag program az ifju kommunisták idei terveiben - kétszázézer fölött a budapesti kisz-tagok száma - csillik andrás nyilatkozata

i z s u / z s u s z b z s

1970. február 4.

a főváros ifju kommunistáinak tavalyi munkájáról és idei feladatairól nyilatkozott csillik andrás, a budapesti kisz-bizottság első titkára az mti munkatársának:

- értékes eredmények, szép sikerek születtek a budapesti kiszisták kétszázézes táborának tavalyi munkája nyomán. hogy csak néhányat említsek: a jubileumi munkaversenőben ifjumunkások tizezrei kapcsolódtak be; különösen a csepel vas- és fém-művek, az egyesült izzó és a ix. kerületi üzemek bizonyultak az idősebbek méltó versenytársainak. a „szakma ifju mestere,, cím elnyeréséért hirdetett verseny hetvennél több budapesti üzem fiataljait mozgósította. az ifik tehetségét, rátermettségét igazolja, hogy a résztvevők közül csaknem három és félezeren kerültek a díjazottak közé. nem vallottak szégyent a budapesti kiszisták a különböző védnökségekben vállalt kötelezettségeik teljesítésében sem. szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy a kommunista fiatalok jelentékenyen járultak hozzá egyebek között a 400 kilowattos távvezeték, a gödi vasutállomás építéséhez, s ahhoz, hogy a metro új szakaszát hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára üzembe helyezik. kivették részüket a társadalmi munkaakciókból a diákok is: a budapesti középiskolások és egyetemisták közül több mint tízezer dolgoztak az önkéntes ifjusági építőtáborokban, az „egyetemisták a fővárosért,, mozgalom ifju aktivistái pedig csaknem 20 ezer óra társadalmi munkát végeztek budapest szépitéséért, fejlesztéséért.

/folyt.köv./